

Militaire Spectator.

De MILITAIRE SPECTATOR verschijnt maandelijks, in Nos. van 3 vellen druks; zoodat de Jaargang uit 36 vellen druks (behalve de bijvoegsels, die gratis geleverd worden) bestaat, en voor f 6.25, uitgenomen de platen en kaarten, welke afzonderlijk betaald worden, aan de respective geabonneerden wordt afgeleverd. Aan de geabonneerden in de Nederlandsche Overzeesche Bezittingen, wordt de Jaargang, uit hoofde van de 40 pCt. rabat voor transport-, assurantie- en commissie-gelden, tegen de betaling van f 8.50 afgeleverd.

Men abonneert zich bij alle Post-Directeuren en Boekhandelaren door het geheele Koninkrijk. Alle inzendingen voor dit Militaire Tijdschrift bestemd, geschieden *vrachtfrij* aan de Uitgevers BROESE & COMP. te Breda, of aan den Directeur, den kapitein VAN RIJNEVELD, van de rijdende artillerie, te Breda, met het opschrift: *voor den Militairen Spectator*.

VERHANDELING

OVER HET

KRIJGSWEZEN DER VOORNAAMSTE EUROPESCHE MORGENDHEDEN.

II.

DE AARD, ZAMENSTELLING EN BIJZONDERHEDEN VAN HET RUSSISCHE KRIJGSWEZEN.

VOORWOORD.

La Russie se développe miraculeusement dans la carrière de ses grandes destinées; elle a trouvé sa mission écrite dans l'histoire, elle l'a parfaitement comprise, et elle saura la remplir.

VON BEMARK.

Er bestaan voorzeker weinige onderwerpen van krijgskundigen aard, waarover zoovele verschillende meeningen zijn geuit, als over de Russische krijgsmagt. Nu eens wordt zij als onweerstaanbaar krachtig, uitmuntend in goeden geest en geoefendheid, tot in de wolken verheven; — dan weder als innerlijk zwak, onbeschaaft en van eene zeer geringe waarde beschouwd; — hier met overdreven lof beschreven, — daár door gebrek aan zaakkennis, of om andere oorzaken, onvolledig of donker geschetst. Bij eenigen vindt men beschrijvingen en overleveringen van vroegeren tijd; bij anderen droombeelden en romantische schetsen; in een woord: bij de meesten, die vóór het jaar 1830, over dit onderwerp geschreven hebben, vindt men óf oppervlakkige beschouwingen, óf overdrijving of miskenning. Doch hoe kon het anders? De verschillende verhoudingen en omstandigheden, waarin de Russische legers zich in eene reeks van ruim 40 jaren, werkdadig voor de oogen des denkenden beschouwers hebben vertoond, gaven hun telkens een nieuw karakter, dat echter te vlugtig voorbijging om het naar waarheid te kunnen schetsen. Teruggekeerd op den Russischen bodem, verloren deze legers zich op deszelfs — om zoo te zeggen — onmeetbare uitgestrektheid, en maakten de werkelijke beschouwing van hunne aard en hunne bijzonderheden, zoo niet geheel onmogelijk, dan toch hoogst bezwaarlijk. Van daár,

dat de keizerlijke garde — het schitterendste soldaten-korps, dat Europa heeft aan te wijzen, en dat meer in de nabijheid van de zetelplaats der Russische beschaving bleef — veeltijds tot type van onderzoek strekte, en dus het geheel uit dit gezichtspunt beoordeeld werd. En toch — dit zal men bekennen — is het van het uiterste gewigt, om Ruslands krijgsmagt in hare geheele uitgestrektheid te leeren kennen, en hare waarde op de staatkundige balans te wegen. Eene meer dan oppervlakkige kennis zal eenig meerder licht kunnen verspreiden over het vraagstuk van de meerdere of mindere mogelijkheid van stabiliteit der behoudende staatkunde, welke in de Noordsche magten tot nog toe eenen vasten steun heeft gevonden.

Uit het hierna volgend kort overzicht, zal men ontwaren, dat de tegenwoordig bestaande Russische krijgsmagt niet meer is, wat zij nog voor eenige jaren was, en dat — zooals wij hierboven reeds deden opmerken — de meeste beschrijvingen, welke daarover in het licht zijn gegeven, voor het tijdperk van hare geheel nieuwe organisatie (1833-1835), voor het tegenwoordige niet dan geschiedkundige waarde bezitten. De verbeteringen welke de verlichtende geest en beschavende hand des thans regerenden keizers, in alle de gedeelten van het staatswerktuig hebben ingevoerd, hebben ook aan het krijgswezen van Rusland een geheel ander aanzien gegeven. Deze veranderingen, hoewel van voor weinige jaren dagteekende, hebben echter hare gevolgen reeds doen waarden, en de troepen welke aanhoudend en onmiddellijk, onder den waakzamen en doordringenden blik des keizers staan, deelen nu reeds in de voordeelige uitkomsten dezer nieuwe krijgsregeling. Voor ieder ander, dan keizer NICOLAAS, zouden welligt de andere, verder afgelegene troepen, aan eene alles opmerkende controle ontsnappen; doch aan hem, die de limieten van zijn uitgestrekt gebied, door betooverende vaart, weet te doen inkrimpen, zal het mogelijk vallen, om ook daaraan trapsgewijze dien weldadigen invloed deelachtig te doen worden. Zoo doende streeft het geheel naar eene volmaaktheid, die zaakkundige opmerkers reeds in het gedeelte ontdekten.

Over dezen wezenlijken voortgang nadenkende, zien wij ons als van zelf genoodzaakt, hierbij een vlugtig oogenblik te blijven stilstaan. De wijsgeerige beschouwer toch, merkt in de

geschiedenis van de trapsgewijze ontwikkeling der Russische magt, drie hoofdgebeurtenissen op, die ieder op zich-zelve het hare hebben toegebracht, om het krijgsligchaam in zedelijke en fysieke krachten te doen toenemen. Bijzonder opmerkelijk echter is het, dat ieder dezer gebeurtenissen voorbereid was met het doel, om Ruslands magt te fnuiken. De eerste vinden wij in den tijd van den Zweedschen koning KAREL XII, gedurende de grondvesting van Rusland als Europesche hoofdmogendheid; de tweede bij NAPOLEONS reuzentogt. De beide perioden werden door de uitbreiding van Ruslands krijgsligchaam gevolgd. De Poolsche omwenteling (1830), eindelijk, gaf aan die ontwikkeling en uitbreiding eene meer bepaalde en doeltreffende strekking; zij heeft regelmaat en orde gebracht, daar waar beiden ontbraken, en heeft aan het taktische stelsel van Rusland eene gewenschte en veel belovende eenheid geschonken. Op dezen weg gaat Rusland eene grootsche toekomst en een doel te ontmoet, dat het, bij eene vierde proef tot stuiting van den voortgang, waarschijnlijk des te spoediger zal bereiken. CANNING's bedreiging, van achter Englands kriegsgebergte Europa toegeroepen, verliest in mogelijke kracht van uitvoering, naarmate, dat de staatkunde der Noordsche mogendheden in stabiliteit wint, en in Ruslands krachtontwikkeling steeds eenen in vastheid toenemenden steun vindt: Behoudend voor het westen, uitbreidend in de strekking van het oosten.

Uit dit gezichtspunt hebben wij Rusland's krijgsligchaam beschouwd, terwijl onze bemoeijingen voornamelijk er op gerigt waren, om met zijne nieuwe kriegsregeling eene nadere kennis te maken. Het was intusschen moeilijk, om uit de bronnen, die ons ten dienste stonden, de waarheid op te sporen; dewijl vele elkander widerspreken. Eene zamenhangende beschrijving van dit onderwerp bestaat er nog niet, zoodat het bijeenbrengen der bouwstoffen, en hare onderlinge vergelijking, nog veel meer bezwaren opleverden, dan wij reeds bij het vorige opstel over het Pruisische kriegswezen ontmoet hadden. De schrijvers die zich als ooggetuigen hebben doen kennen, hebben wij vooral op prijs gesteld; doch daar deze meestens slechts over een gedeelte van dat groote geheel een oordeel geveld hebben, zoo hebben wij het ontbrekende uit correspondentien en bijzondere bescheiden zoeken aan te vullen. Over enkele kriegsinrigtingen die ons voorkwamen, hier te lande, minder algemeen bekend te zijn, en waarvan wij zeer naauwkeurige en volledige opgaven hadden, hebben wij bijzonder uitgewijd; dewijl deze naar ons inzien ook de leerrijkste waren. Wij hopen, langs dezen weg voortgaande, allengskens ons doel te bereiken, en zoodoende eene studie aan te moedigen, die alleen in staat is, om de denkbeelden over leger-organisatie en soldaten-opkweeking eene meer bepaalde rigting te doen nemen, naar datgene, wat de ondervinding bij anderen als goed en doeltreffend heeft doen kennen.

De voornaamste bronnen die wij hebben geraadpleegd zijn:

- 1°. F. W. SCHUBERT, Handbuch der Allgemeinen Staatskunde von Europa, I. Band, 1ster Theil. Königsberg 1835.
- 2°. Voyage de M. le marechal duc DE RAGUSE. Tome I. Paris 1837.
- 3°. Des Forces Militaires de l'empire Russe en l'année 1835; traduit de l'Allemand du comte DE BISMARCK. Spectateur Militaire, tome XXII.
- 4°. L. SCHNEIDER, Kalisch im September des Jahres 1835. Berlin 1835.
- 5°. C. v. DECKER, Die Truppen-Versammlung bei Kalisch im Sommer 1835. Königsberg 1835.
- 6°. Verschillende opstellen in het Oestreichische Militärische Zeitschrift. Jahrgang 1838.
- 7°. Idem in de Allgemeine Militär-Zeitung van 1834—1838.
- 8°. Idem in de Soldaten-freund van 1835—1838.
- 9°. The United Service Journal van 1835.
- 10°. Bulletin des sciences militaires. Vol. IX. 1830.
- 11°. Bijzondere berigten.

Het werk van TANSKI over de Russische kriegsmagt, hebben wij minder gebruikt, ten eersten om de menigvuldige mistellingen, die daarin voorkomen; ten andere omdat het geschreven was vóór de nieuwe kriegsregeling; slechts hier en daar hebben wij uit dit werk geput, en die zaken overgenomen, die ons bijzonder als goed waren aanbevolen. J. C. VAN RIJNEVELD.

INLEIDING.

Toen PETER de Grootte in het jaar 1689 de alleenheerschappij over de Russische staten aanvaard had, vond hij 15,000 man geregelde troepen; welke, tijdens de helft van de 16de eeuw (belegging van Kasan 1554), onder den naam van Strjelzi voorkomen, en die in oorlogstijden bijna drievoudig versterkt werden. Bij zijnen dood, waren de geregelde troepen reeds tot eene magt van 108,350 man aangegroeid. Onder deze getalsterkte was zijne garde niet begrepen. Gedurende den grooten Noordschen oorlog en de veldtogten tegen de Turken en de Perzen, was deze kriegsmagt dubbeld zoo sterk geweest. De Russische regimenten had hij in 1710 benoemd, naar de stadhouerschappen of naar de staten, waarin zij opgerigt waren; ten einde het aandenken der roemvolle daden hunner voorgangers, bij de regiments-stammen levendig te houden. De kriegsmagt bleef van dat tijdstip af, het steunpunt van den staatkundigen invloed welke Rusland had weten te verkrijgen; terwijl de in de school van

PETER gevormde veldheeren, voornamelijk MUNNICH (onder de regering van keizerin ANNA) zich moeite gaven, om het Russische leger verder te verbeteren. Dusdanig in sterkte en in verbetering van samenstelling toenemende, zag de keizerin ELISABETH, in den vreedestijd vóór den zevenjarigen oorlog, haar leger op 163,000 man gebragt. CATHARINA II verbeterde de kleeding, vermeerderde en oefende de ligte ruitery, en voerde de rijdende artillerie in. Het leger op den voet van vrede, werd door haar, na de eerste deeling van Polen en den eersten veldtocht tegen de Turken en Tartaren, op eene sterkte van 270,000 man vastgesteld.

De werkdadige deelneming van Rusland aan de tweede coalitie tegen Frankrijk, en de uitbreiding van het Russische grondgebied, deden keizer PAUL I bedacht zijn, om zijn leger op eene vastere voet te stellen, eene, naar den tijd berekende, samenstelling te geven en te vermeerderen. Bij zijnen dood was het geregelde leger 369,000 man sterk.

Op dezen grondslag bouwde keizer ALEXANDER verder, zoodat deze zich — bij de derde coalitie tegen Frankrijk — in den zomer van het jaar 1805, aan het hoofd van 408,061 geregelde, en 88,672 man ongeregelde troepen bevond. Na den Tilsitter vrede, werden er vele verbeteringen in de organisatie ingevoerd, waartoe het door NAPOLEON aangenomen krijgsstelsel, tot model had gediend. De reuzenstrijd eindelijk, welke Rusland tegen den Europeschen krijgs-kollossus ondernam, en die Europa van de militaire opperheerschappij van Frankrijk zoude verlossen, breidde Ruslands innerlijke veerkracht uit. Sedert dezen grooten kampstrijd, bleef het Russische leger op voet van oorlog, tot aan den tweeden Parijschen vrede. De groote krachts-inspanning, waartoe Rusland destijds tot buiten zijne grenzen geroepen werd, had ook andere weermiddelen, dan het daarstellen en onderhouden van een geregelde leger noodzakelijk gemaakt. Iets dat men in Rusland, vooral in den nieuweren tijd, niet gekend had, namelijk een soort van landstorm, werd nu (1812) gevormd. Deze (de Drüshinnas) werden te zamen geroepen uit de mannelijke land- en stadsbewoners van het 17de tot het 50ste jaar; en met uitzondering van Siberiën, de Kaukasus-landen, de stadhoudersschappen van Archangel, Wologda, Olonetz, en de meeste Czaardommen, voornamelijk Astracan en Kasan, door het geheele rijk georganiseerd.

In weêrwil dezer verbeteringen, waren er, in de samenstelling van het Russische leger, onderscheidene, zeer merkbare gebreken overgebleven; gebreken die bij de vorming van het veldleger, 't welk tegen het in opstand zijnde Polen gezonden werd, voornamelijk in het oog vielen. Keizer NICOLAAS, die, bij het aanvaarden der regering, reeds dadelijk was bedacht geweest, om in alle takken van algemeen bestuur, vele verbeterende wijzigingen in te voeren, en die reeds een ontelbaar aantal misbruiken had onderdrukt, zag toen zeer goed in, dat het Russische krijgs-

wezen geenszins in overeenstemming was met den invloed, dien Rusland eenmaal geroepen zijn zou uit te oefenen. Het leger, hoe wel sterk op het papier, bleek bij de vergelijking met de effectieve getalsterkte der onder de wapenen zijnde troepen, meer dan $\frac{1}{3}$ minder te zijn; terwijl het aangenomen stelsel van aanvulling of rekrutering geenszins toeliet, om, in spoed vereischende gevallen, het verschil der sterkte aan te vullen. Dit gaf aanleiding tot de nieuwe organisatie van het Russische krijgswezen, welke in 1834 en 1835 volbragt was, en naar deze organisatie zullen wij hetzelfde nu verder beschouwen.

HET MILITAIRE WEZEN.

Hoewel de grondvormen der in 1812 georganiseerde Drüshinnas nog als overblijfsel en als herinnering aan Ruslands edelmoedige zelf-opoffering aanwezig zijn, moet men echter het krijgswezen van Rusland slechts beschouwen, als te bestaan uit het staande leger en de zeemagt.

De hoogste militaire magt berust in den onbeperkten wil des keizers. Onder dezen, bestuurt de chef van den staf en het ministerie van oorlog al de zaken betreffende de landmagt. Dit hooge militaire bestuur is, behalve de afzonderlijke kanselarij van het ministerie en de commissie voor de militaire wetgeving, in negen afdeelingen verdeelt. Deze afdeelingen worden genoemd naar de verschillende troepensoorten, en vervolgens naar de bewapening, kleeding, het proviandwezen, de hospitalen en medische verzorging, en eindelijk naar de opperste militaire regtspleging, welke zij afzonderlijk beheeren. De militaire gouverneurs der residentiën, de plaatselijke kommandanten, enz., zijn met de hun toegewezen aangelegenheden van bestuur, de militaire scholen, de constructie-magazijnen en de krijgs-fabrieken, alsmede den vestingbouw, even als de benoemingen tot ondergeschikte officiers-rangen, staan allen onder de leiding van den minister. Alle aangelegenheden betreffende de enkele legerkorpsen der mobiele landmagt, als ook de generalen staf en het adjudanten-wezen, en het depôt van kaarten, staan daarentegen onder het onmiddellijk opzigt van den chef des generalen stafs van het active leger, welke laatste niet aan het oorlogs-ministerie ondergeschikt is. Alle hoogere militaire benoemingen geschieden onmiddellijk door den keizer; doch in de meeste gevallen neemt de keizer daarbij de adviezen van de kommanderende chefs der brigaden, divisiën en legerkorpsen in, die weder door den chef van den generalen staf gecontroleerd worden. (Zie verder het rubriek generalen staf.)

De aanvulling van den krijgstaat geschiedt door heffing of uitschrijving van rekruten, welker aantal door een bijzonder keizerlijk bevelschrift (ukase) bepaald wordt. Deze ukasen hebben, sedert de eerste volkstelling onder PETER den Groote,

een voortlopend nummer behouden. Zij worden echter geenzins alle jaren uitgegeven, maar zijn met tusschenruimten, somtijds van een, twee tot drie jaren, verschenen; hoezeer de keizer geenzins gebonden is, om slechts eenmaal in één jaar eene heffing van rekruten uit te schrijven. Zoo hadden er onder anderen, vóór de 92ste rekruterings-ukase van September 1827, waarbij ook de joden tot de militaire dienst verplicht verklaard werden, sedert 1824 geene dergelijke rekruten-heffingen plaats gevonden. Daarop volgde in het jaar 1829, eene heffing van 2 op de 500 mannelijke inwoners, en deze werd in 1830 herhaald, doch daarbij werden de gewesten, gelegen in de nabijheid van het Perzische en Turksche oorlogstoooneel, vrijgesproken van de levering van aanvullings-manschappen. In 1831 verschenen twee rekruterings-ukasen, om de geledene verliezen, ten gevolge der Aziatische cholera en de demping van den Poolschen opstand, aan te vullen; de eerste gelastte eene heffing van 2 en de laatste van 3 rekruten op de 500 mannelijke bewoners. Later, in 1833 en 1837, zijn de 97ste en 98ste ukasen uitgeschreven, beide eene heffing van 6 rekruten voor de land- en zeemagt, op de 1000 mannelijke bewoners gelastende. In November 1838 is de laatste rekruterings-ukase in het licht gekomen.

De goedbezitters welke rekruten moeten leveren, zijn daarenboven verplicht om de eerste equiperings-gelden voor ieder man te betalen; wordende het bedrag daarvan in iedere ukase bepaald. In 1833 b. v. was dit voor ieder man op f18,30 gesteld. Die van 1838 bepaalt het bedrag op f16,00. Intusschen mogen alleen de vrije mannen in de gelederen dienen, terwijl elke lijfeigene, bij zijne indiensttreding, vrij verklaard wordt. Deze maatregel, zoo bijzonder geschikt, om de krijgsmagt te adelen, voert echter ook nadeelen met zich, omdat menige goedbezitter daardoor uitgelokt wordt, tot het aanwenden van alle middelen, om het getal der door hem te leveren rekruten te verminderen, of voor 't minst zijne krachtigste en bruikbaarste mannen aan de krijgsmagt te onttrekken.

De rekrutering op de kroondorpen geschiedt door loting, tot verkrijging van het vereischt getal. Deze loting heeft plaats onder het toezigt van den Oudsten (starosti) in ieder dorp. De bevrijdde lijfeigenen loten eveneens.

De rekrutering in de Poolsche gewesten, is door een keizerlijk bevelschrift van den 13^{den} December 1835, nader bepaald, waardoor de organieke statuten, welke den 26sten Februarij 1832 gegeven waren, eenigzins zijn gewijzigd. Volgens het laatste besluit, zal het jaarlijksche contingent, door de Poolsche gewesten als leger-aanvulling te stellen, bedragen de verhouding van $2\frac{1}{2}$ op de 1000 bewoners van het mannelijke geslacht; hiervan zijn de Poolsche Israëlieten uitgesloten.

Het bijeenbrengen der rekruten vorderde veel tijd, uit hoofde der groote uitgestrektheid van het Russische grondgebied. Som-

tijds verliep er meer dan een jaar, voor en aler dat eene rekruterings-ukase, door alle deelen van het rijk in uitvoering gebragt was. Dit was nog niet het eenige nadeel: want een groot gedeelte der rekruten, dat uit de verst afgelegene gewesten moest aangeworven worden, bezweek op de lange marschen en door eene ondoelmatige verzorging. Op deze wijze baarden de ukasen, op zich-zelfen beschouwd, veel opzien, en wekten, in het westelijk Europa, somtijds verbazing over het ongehoord groot getal soldaten, dat de keizer in de gelederen van zijn leger riep. Men berekende daarbij de bevolking, en dan de percentsgewijze opbrengst, doch men bedacht niet, dat somtijds deze opbrengst door de uitvoering, meer dan tot de helft verminderde. Van daár die overdrevene begrippen over Ruslands magt van vroegeren tijd; begrippen, die zelden door de uitkomst werden bevestigd. Ook dit heeft wederom aanleiding tot dwalen gegeven, als men te gereedelijk aannam, dat het aanvullings-stelsel van het Russische leger te gebrekkig was, om eene gegronde vrees voor Ruslands overmagt te koesteren. Daarop hebben sommige statikers gaan bouwen en hunne berekeningen opgemaakt. Deze falen nu, eveneens als vroeger, sedert de groote verbeteringen welke keizer NICOLAAS in het rekruterings-stelsel heeft ingevoerd. Thans zijn, voor 't minst, de grootste gebreken van dit stelsel, waarvan echter de grondvorm behouden is, vermeden. Het Russische grondgebied is, in dit opzigt, in twee gedeelten verdeeld: het een, bestaande uit de verst verwijderde en minst bevolkte gewesten, blijft thans vreemd aan de rekruten-heffing en is daarentegen belast geworden met de speciale dienst der meest nabij zijnde grenzen, en met de rekrutering der ongeregelde troepen. Het andere gedeelte bestaat uit de midden-lands gelegene provinciën van het keizerrijk, welks bewoners meer bijéén en belast zijn met de aanvulling van het staande leger.

Het leger is vervolgens georganiseerd geworden in regimenten, ieder van zes bataillons; — een zevende bataillon, welks kader niet voltallig is, is in het rekruterings-arrondissement geplaatst. Dit laatste bataillon is belast met de opnemng der rekruten, bestemd voor het regiment, waaraan dit bataillon is toegevoegd; vervolgens met de eerste en noodzakelijkste kleeding, en met de zorg, om de rekruten te doen marcheren naar de twee reserve-bataillons van het regiment, waarbij zij verder geoeffend, gekleed en uitgerust worden. De rekruten komen nu dadelijk onder eene betere verzorging, worden behoorlijk gekleed, gereinigd, en marcheren niet verder voor en aler zij de noodige krachten daartoe verkregen hebben.

Vier bataillons van het regiment zijn bij het active leger ingedeeld. Ieder van deze vier bataillons is altijd voltallig, op 1000 man berekend. Vier regimenten, te zamen 16 bataillons, stellen eene divisie te zamen, terwijl drie zulke divisieën een le-

gerkorps vormen. De 5de en 6de bataillons van de regimenten, welke tot een actief legerkorps vereenigd worden, stelt men tot eene reserve-divisie te zamen, welke alzoo uit 24 bataillons bestaat; — drie zulke divisien maken een reserve-legerkorps uit. De complete sterkte van een reserve-bataillon in tijd van vrede, bedraagt 500 man; het wordt in oorlogstijd op 1000 man gebracht. De artillerie, trein, sappeurs en werklieden, bij elk korps gevoegd, bedragen 6000 man, terwijl het geheele active korps, met de kavallerie, ongeveer 60,000 man telt. Zes zulke korpsen vormen het active leger, alzoo 360,000 man, altijd voltallig onder de wapenen. Het rekruterings-stelsel is nu zoodanig ingerigt, dat, niet alleen dit active leger, maar ook de reservekorpsen, op de aangeduide sterkte, ten allen tijde voltallig kunnen gehouden worden.

In het Europesche Rusland vindt men geene georganiseerde volkswapening, zoo als in Pruisen en in eenige andere Staten van ons werelddeel; maar daarentegen bestaat die, in zekeren zin, in de verst gelegene gewesten van het Russisch gebied. Deze namelijk zijn, zoo als wij reeds gezegd hebben, belast met de dienst der grenzen, die grootendeels gedaan wordt door ligte ruitery, zamengesteld uit gewapend landvolk; en die wij onder den naam van Kozakken kennen. Sedert het tijdstip dat verscheidene dezer Kozakken-stammen, eene met hunne zeden overeenkomende militaire organisatie hebben ondergaan, kan men dit soort van troepen niet meer zoo regtstreeks onder de onregelde ruitery tellen. Zij maken een wezenlijk en geducht bestanddeel uit van Ruslands militaire magt, waarvan wij een weinig verder, eenige belangrijke bijzonderheden zullen mededeelen. Een ander bestanddeel vindt men in de eigenaardige inrigting, onder den naam van Militaire Koloniën bekend, welke na den tweeden Parijschen vrede, op voorstel van den generaal der artillerie, graaf ARAKTSCHJEV, werden georganiseerd. Ook daarvan zullen wij, in het vervolg, te uitvoerig gewagen, om er hier meer van te zeggen.

Het is een vast aangenomen gebruik, dat alle de graden der militaire hiërarchie, door elk militair moeten worden doorgelopen; de keizerlijke prinszen zijn zelfs aan de opvolging van dit gebruik onderworpen. Dit strekt zich zoo verre uit, dat, een prins van den bloede, den titel van kolonel van verschillende regimenten voerende, toch slechts de uniform van een regiment draagt, terwijl hij in dat regiment, zoodra hij den gevorderden ouderdom bereikt heeft, de dienst van de verschillende graden verrigten moet, vóór dat hij tot de hoogere rangen opklimt. Het is ook geenszins eene zeldzaamheid, eenen jeugdigen grootvorst de wacht te zien betrekken en zijne schilderbeurt waarnemen. Deze leertijd, hoe kort overigens ook, oefent eenen

heilzamen invloed op de aanzienlijken des lands uit, dewijl dit hunne eergierigheid en aanmatigingen binnen zekere grenzen houdt.

Onder de generaal-officieren bestaan vier graden, namelijk die van veldmaarschalk, generaals van legerkorpsen, luitenant-generaals en generaal-majoor. De eersten voeren het bevel over een leger; de tweede over legerkorpsen; de derde over divisien, en de vierde over brigaden. Bij de garde zijn de laatste slechts regiments-kommandanten. Al de generaals avanceren onderling, de staf-officieren doen dit bij de divisien, de subalterne avanceren bij de regimenten waartoe zij behooren.

De ancienniteit in dienst maakt den grondslag van het bevorderings-stelsel uit. Om echter de eergierigheid van de hogere standen geen onoverkoombaren slagboom tegen te stellen, of uitstekende verdiensten te onderdrukken en allen geest van emulatie te vernietigen, zoo heeft men — om zoo te zeggen — een leger in het leger gevormd. Dit leger is de keizerlijke garde. Bij de oude garde, is de hiërarchie met twee graden verkort, dewijl men hier noch majoor-, noch luitenant-kolonels-graden kent; terwijl de kapitein — bij eene bevordering — tot kolonel benoemd wordt. De kapitein der oude garde heeft, bij de linietroepen, den rang van kolonel. De bij de jonge garde en den generalen staf dienende officieren, tellen slechts eenen graad hooger dan hunnen titel aanduidt. In den laatsten tijd zijn hierin eenige kleine wijzigingen gekomen.

De militaire scholen der pages, kadetten en onder-officieren, voorzien voor een groot gedeelte in de aanvulling van het subalterne officieren-kader. Vroeger hadden de studenten eveneens het voorregt als officieren bij het leger te kunnen aangesteld worden; doch dit regt heeft opgehouden te bestaan. De andere jonge lieden, waaruit men de overige officieren trekt, zijn meest zonen van min gegoedde edellieden, die als kadetten bij de linietroepen dienen, en, na eenen diensttijd van twee jaren, tot officier kunnen bevorderd worden. De vrijwilligers uit den burgerstand, de zonen van uitlanders en subalterne beambten, welke als onder-officieren in dienst treden, hebben, na 4 jaren dienst, aanspraak op den graad van vaandrig.

De soldaten, welke ten gevolge eener rekruterings-ukase, in dienst zijn gesteld, kunnen tot den graad van sergeant-majoor of opper-wachtmeester opklimmen. Eene ukase door keizer PAUL uitgegeven, verklaarde ieder onder-officier die bij de linie 12, en bij de garde 10 jaren gediend had, den officiers-rang waardig; welk voorregt door keizer ALEXANDER nader bevestigd werd. Daar nu deze menschen eerst in eenen te vergevorderden ouderdom in rang avanceren, zoo heeft keizer NICOLAAS deze voorschriften in zoo verre gewijzigd, dat de onder-officieren, alleen bij de garnizoens-troepen of bij pensionering, tot officier kunnen bevoor-

derd worden. Overigens is de neiging van den thans regeren- den keizer, meer ter gunste der officieren, welke uit de mili- taire scholen voortkomen; dewijl de opvoeding die zij daar ont- vangen, in alle opzichten betere waarborgen voor den staat ople- vert. De officieren die vijftien jaren gediend hebben, dragen, als kenteeken van trouwe dienst, eene gouden gesp met een krans van eikenloof, waarin het cijfer der dienstjaren staat, dat om de vijf jaren veranderd wordt. Na eenen zekeren bepaalden diensttijd, verkrijgen zij regt op de St. Anna- en Wladimirs-orde, 4de klasse.

De diensttijd van den Russischen soldaat is zeer gerekt, dewijl die, tot aan het jaar 1827, voor de garde op 22 en voor de overige troepen op 25 jaren bepaald was. De ukase van $\frac{3}{15}$ Sep- tember 1827, maakte daarin eene wijziging, met den diensttijd voor de eerste op 20, en voor de laatste op 22 jaren vast te stellen. De langer voortgezette diensttijd wordt, voor de eerste vijf jaren, met dubbele, en voor de daarop volgende jaren, met drievoudige soldij beloond. Na 15 jaren bij de garde en 20 ja- ren bij de linie gediend te hebben, kunnen de manschappen in bijzondere omstandigheden, met onbepaald verlof gaan, doch zoo- danig, dat zij altijd ter beschikking staan. De keizer houdt zich dan ook het regt voor, om deze manschappen, ook na de 20 en 22jarige dienst, weder onder de wapens te roepen. De dienst- tijd der paarden was vroeger op 8, doch is sedert 1833 op 9 jaren bepaald.

De krijgstucht wordt zeer streng en opvolgend gehandhaafd. De afscheiding tusschen de officieren en de manschappen is zeer groot, en de grootste eerbied wordt door den meerderen van den minderen, in alle graden, gevergd. De straffen voor de ge- wone overtredingen, bestaan in lichamelijke tuchtiging en straf- diensten; het arrest, als lichte straf, wordt zelden opgelegd. Bij zwaardere misdrijven, wordt het verlies van eenige dienstjaren toegepast; eene straf, die eenen grooten zedelijken invloed uit- oefent.

Er bestaan drie klassen van militaire regtbanken, te weten: 1. de regiments-regtbank, zamengesteld uit een staf-officier, als voorzitter, en 2 kapiteins of luitenants, als leden; — de divi- sie-regtbanken, bestaande uit een kolonel, als voorzitter, en 8 tot 10 subalterne officieren, als leden; de algemeene krijgsregt- bank, is geheel uit staf-officiieren zamengesteld, met eenen voor- zitter van hoogen rang. Bij ieder dezer regtbanken is een au- diteur; — de wijze van verhooren en instrueren der regtbanken, even als de uitspraak der vonnissen, wijkt niet veel van den gewonen gang der regtsbedeeling af.

De zwaarste straffen, op misdrijven door officieren gepleegd, bestaan in verbanning naar Siberiën, of in de garnizoenen van

den Kaukasus, — hetzij met of zonder degradatie tot sol- daat. Lichamelijke straffen, of veroordeeling tot arbeid in de mijnen, worden den minderen rangen opgelegd; — de straf des doods wordt zelden en alleen op de misdaad van verraad toege- past.

In het meer westelijk Europa koestert men, vrij algemeen, het denkbeeld, dat de Russische dienst hard en onverdraaglijk is; en toch bestaan er daadzaken genoeg, die overtuigend be- wijzen, dat, ofschoon de krijgstucht met de uiterste gestreng- heid gehandhaafd wordt, en somtijds niet van willekeur is vrij te pleiten, dezelve echter niet van dien aard is, dat ze den Russischen soldaat afschuw inboezemt. Een van de sprekend- ste bewijzen daarvoor is, dat het overloopen der soldaten naar den vijand, in geen leger van Europa zoo zelden voorkomt dan in het Russische. De Russische soldaat is aan zijne officie- ren gehecht, en honderde voorbeelden staven zijne bezorgdheid voor hen, vooral in nood en gevaren, wanneer hij niet ont- ziet, om zich voor zijnen meerderen op te offeren. De groote uitgestrektheid van het Russische rijk, en de moeilijke com- municatiën, behooren tot de ongemakken en de schaduwzijde van het soldaten-leven in die streken; dewijl hij, in vele gevallen, van het oogenblik zijner indiensttreding, tot hij ontslagen wordt, om zoo te zeggen, van alle zijne betrekkingen en bekenden, is af- gescheiden. Desniettemin heeft hij in vele opzichten, redenen, om met zijn lot te vreden te zijn, hetwelk, hoe moeilijk voor den vreemdeling te gelooven, echter waar is. De oorzaken zijn te zoeken in het feodale stelsel, dat nog in Rusland in zwang is, en waarbij, als men het lot van den lijfeigenen, met dat van den soldaat in vergelijking brengt, de laatste voorzeker in het voordeel staat.

De keizerlijke regering verzuimt ook geene middelen, om op het gemoed harer soldaten te werken, en hun liefde voor, en trouwe gehechtheid aan den keizer en het vaderland in te boe- zemen. Een slechts 32 bladzijden groot herinnerings-boekje voor den Russischen soldaat, in het jaar 1835, op last van den keizer gedrukt, en op kosten van den Staat door het geheele leger verspreid, heeft, in dat opzigt, eenen zeer wel- dadigen invloed uitgeoefend. Het heeft de strekking, om den soldaat zijne verplichtingen voor te spiegelen, en tevens om hem die zaken te herinneren, die hem in de uitoefening zijner dienst, het noodzakelijkste zijn. Om een denkbeeld dezer strekking te geven, zullen wij hier de eerste zinsnede der eerste afdeeling, welke over de pligten handelt, mededeelen. Op de daár gestelde vraag: «Wat is een soldaat?» vindt men het navolgend ant- woord:

«Van den eersten generaal af, tot den laatsten eenvoudigen wa- pendrager toe, noemt men ieder krijgsman soldaat; dit woord heeft

alzoo eene even gewigtige als algemeene beteekenis. — Men noemt soldaat ieder onderdaan des keizers, op wiens krachtige schouders, de, aan ieders hart zoo heilige verpligting rust, om het geloof, den erfelijken Heerscher, en het geliefde vaderland te verdedigen, den vreemden vijand te vernietigen, den inwendigen vijand neder te werpen, en de orde en wet in de geheele uitgebreidheid van het rijk te handhaven. Een slecht zoon der kerk, kan ook niet anders dan een slechte zoon des vaderlands zijn; daarom moet elk soldaat, met zijn geheel hart, met geheel zijne ziel, de Goddelijke wetten, het Christelijk geloof en de kerkelijke voorschriften aankleven. Om een goed soldaat te zijn, heeft de Rus, slechts God, den keizer en het vaderland opregt lief te hebben, den meerderen blindelings te gehoorzamen, in het gevecht dapper en onverschrokken te zijn, iedere dienst, zonder morren en met lust, goeden wil en toewijding te vervullen, en alle bezwaren met christelijk geduld te dragen. Deze pligten liggen in den eed opgesloten, die de soldaat aflegt, en dezen houdt hij even zuiver als zijnen oog-appel.»

Hoe streng ook de krijgstucht en de onderworpenheid van den minderen aan den meerderen behandeld wordt, zoo bestaat er echter geene dienst, waar de militaire talenten grootere en eervollere belooningen kunnen verwerven dan bij de Russen. Ieder officier wordt, zoodra hij zijne aanstelling bekomt, beschouwd als van adel te zijn; zoodra hij eenen hooger rang verkrijgt, dan wordt deze onderscheiding erfelijk en gaat op zijne kinderen over. De geest, waarmede in Rusland de militaire belooningen worden uitgereikt, heeft de strekking, om den grootst mogelijken ridderlijken naijver op te wekken. Het stelsel van straf en belooning heeft ook in dat land eene waarde, die als voorbeeld mogt gesteld worden; en wanneer het hoofd van den Staat met strengheid weet te straffen, dan wordt hij, in de wijze waarop hij weet te beloonen, door geen ander geëvenaard. Zoo liet — om slechts één voorbeeld aan te halen — keizer ALEXANDER, den schoonsten diamant van de keizerlijke kroon nemen en schonk dien aan KUTUSOW; de ledige plaats in de kroon, werd daarentegen aangevuld door eene gouden plaat, waarop de naam van KUTUSOW gegraveerd stond.

Wanneer nu ook de Russische krijgstaat, in verhouding tot de bevolking, de grootste van geheel Europa is, zoo overtreft zij echter niet veel de normale sterkte van de staande legers der overige Europesche mogendheden en die der staten van het Duitsehe bond. Wij zullen later zien, dat de normale sterkte der 1ste iets over $1\frac{1}{6}$ procent der bevolking bedraagt, terwijl de 2de op 1 procent is vastgesteld.

ALGEMEENE GEVOLGTREKKINGEN.

Door de organisatie van 1833, heeft de Russische krijgstaat een aanwezige en innerlijke kracht bekomen, die dezelve vroeger niet kende, en staat thans in volkomene harmonie met de grondmagt van het kolossale rijk. Nu is er een wezenlijk actief of operatie-, en een reserve-leger aanwezig. Het eerste vormt de kern, om welke zich, in tijd van nood, grootere krachten zouden verzamelen; — de grondstoffen daartoe zijn daàr, en steeds bereid tot een actief gebruik. De gedurige oorlogen en den langen diensttijd der soldaten, even als de ervaring der opperofficieren, hebben die krijgsmagt eene voorbeeldige bruikbaarheid medegedeeld. Hare organisatie is berekend op de diensten die de oorlog inroept, terwijl hare krijgstucht, taktiek en geoefendheid zoo niet wat daaromtrent elders bestaat overtreft, dan toch daaraan gelijk komt.

Dat de natuur den Russischen soldaat bedeeld heeft met al de eigenschappen, welke den waren soldaat vormen, is overbekend, en door de twee bevoegde beoordeelaars van den nieuwen tijd, FREDERIK II en NAPOLEON, bevestigd. Een sterk en gehard lichaamsgestel, in staat om alle ongemakken des oorlogs te kunnen doorstaan; geringe behoeften, en gewoon, om zich met weinig te behelpen, opgeruimd van humeur, moedig en volhardend in het ongeluk, en matig in den voorspoed; — zeer godsdienstig, onderworpen, met eene onbegrensde toewijding aan het hoofd van den Staat, — ziedaar de eigenschappen en hoedanigheden die men bij den Rus aantreft.

De gesteldheid van Rusland maakt, dat het geene buitenlandse vijanden te vreezen heeft. De togt van KAREL XII, en in de laatste tijden die van NAPOLEON, hebben daaromtrent de oogen geopend. De Russische krijgsmagt is alzoo, in tegenoverstelling van de Pruisische, geheel offensief, en ingerigt, om dat offensief krachtadig vol te houden, zonder de bronnen van den Staat uit te putten. Dit hoog opgevoerd aanvallend vermogen, heeft het eerstbedoelde rijk voornamelijk verkregen door de ervaring, die het in den laatsten tijd heeft opgezameld; een vermogen, dat duidelijk zal blijken, bij de volgende nadere beschouwing van de bestanddeelen, den aard en de bijzonderheden van dat krijgswezen.

Intusschen zal, bij den denkenden lezer, vrij natuurlijk de vraag opkomen, of deze kolossale krijgsmagt in overeenstemming is gebracht met de finantiële hulbronnen van den Staat terwijl de ondervinding van vroegere jaren geleerd heeft, dat dit geenszins op eene wenschelijke wijze plaats had. Deze uitkomsten kunnen echter niet in vergelijking gebracht worden met den tegenwoordigen toestand van Ruslands finantie-wezen, dat, even als

het geheel des maatschappelijken levens aldaar, reuzenschreden op den weg tot verbetering gemaakt heeft.

De aard van het Russische gouvernement laat niet toe, om in de geheimen en bijzonderheden van het geldelijk beheer door te dringen; doch de jaarlijksche verslagen van den minister van finantien, welke sedert 1830 publiek gemaakt worden, vergunnen, om de slotsommen der verschillende ontvangsten en uitgaven te kunnen begrooten, en op die wijze de uitgaven voor de landmagt, te kunnen vergelijken met de inkomsten des rijks.

Volgens SCHUBERT (1), die deze opgaven uit de voornoemde verslagen heeft getrokken, bedragen de gemiddelde inkomsten — behalve de chatouille des keizers en de apanagekas — eene som van 122,262,508 ½ Pruisische rijksdaalders, en de uitgaven 122,091,518 rijksdaalders; zijnde het leger daarop uitgetrokken voor eene som van 30,000,000 rijksdaalders, dus iets minder dan ¼ der inkomsten.

Deze som is, in vergelijking van de sterkte des Russischen legers, en in verhouding der onkosten van het krijgswezen bij andere mogendheden, zeer gering; doch dit verschil ligt hoofdzakelijk, in het minder kostbaar onderhoud van den Russischen soldaat; en in den geringeren prijs zijner uitrustings-voorwerpen.

De hertog VAN RAGUSA (2) geeft een overzicht van de onkosten eens infanterists, bij de navolgende mogendheden, als hij zegt:

dat een infanterist in Frankrijk jaarlijks kost: 340 francs.			
» » » »	Oostenrijk	» »	212 »
» » » »	Pruissen	» »	240 »
» » » »	Engeland	» »	538 »
» » » »	Rusland	» »	120 »

Deze maatstaf, die volgens voornoemden zaakkundigen schrijver, voor de kavallerie nog grootere verschillen oplevert, heldert het bovengezegde op. En daar nu het grootste gedeelte van het Russische krijgswezen werkelijk altijd mobiel en ieder uur gereed is om te velde te trekken, zoo kunnen hier geene onkosten voor de mobielmaking in rekening gebragt worden. Intusschen is het niet te betwisten, dat door eenen werkdadigen oorlog, de onkosten van het krijgswezen, naar gelang van deszelfs duur, en naar gelang van den afstand des oorlogstooneels, meer dan verdubbeld zouden worden (3). En daar nu de algemeene uitgaven, met de algemeene inkomsten elkander blijven balanceren, zoo zoude men daaruit de gevolgtrekking moe-

(1) Handbuch der Allgemeine Staatskunde von Europa, I. Band, 1ster Theil.

(2) Voyage de M. le maréchal Duc de Raguse. Tome I.

(3) Bij het uitbreken van eenen oorlog, wordt er reeds dadelijk eene verhooging van uitgaven gevorderd, daar in dat geval de tractementen en soldijen in zilver geld berekend worden, terwijl deze in tijd van vrede, op den maatstaf van papier-waarde worden uitbetaald.

ten afleiden, dat Rusland, bij het uitbreken van eenen oorlog, zich met schulden zoude moeten belasten. Gedeeltelijk is daarvoor door eene reserve-kas gezorgd, die alsdan met de amortisatie-kas één wordt; in welk geval dan de jaarlijksche uitloting van staatsschulden geschorst wordt; en eindelijk door eene bezuiniging in de minder noodzakelijke uitgaven. Daarenboven is het crediet van Rusland zoodanig gevestigd, dat het zich altijd de benoodigde kapitalen kan verschaffen.

De laatstelijk ingevoerde maatregelen van organisatie en beheer, hebben, ten slotte dit voor, dat Rusland eenen oorlog kan beginnen, zonder vooraf zijne oogmerken, door gerucht makende mobilisering te doen raden; eene wezenlijke kracht, die wij hier geenszins over het hoofd mogen zien.

Wij moeten hier nog bijvoegen, dat de keizer de tractementen der generaals, staf- en hoofd-officieren van het leger, te beginnen met 1839, heeft verhoogd. Dit was noodzakelijk geworden, door de ingevoerde verbeteringen bij het geldelijk beheer der troepen, waarbij de regiments- en bataillons-chefs veel verloren hebben. De bij de militaire scholen aangestelde officieren, hebben eveneens eene vermeerdering van half, en sommige van dubbel tractement ontvangen, te beginnen met 1 Januarij 1839.

DE BESTANDEDEELLEN VAN HET LEGER.

De afzonderlijke bestanddeelen van het leger zijn:

- I. De infanterie.
- II. » kavallerie.
- III. » artillerie.
- IV. » genie-troepen.
- V. » gendarmerie.
- VI. » garnizoens-troepen (binnenlandsch leger).

I. DE INFANTERIE.

a. Gardete voet. Twaalf regimenten, ieder van 3 veld-bataillons en een depôt-bataillon. Onder deze regimenten zijn:

- 3 Regimenten grenadiers, en
- 3 » jagers (van Finland en Volhyniën).

Bij de garde telt men derhalve:

- 36 Veld- } bataillons.
- 12 Depôt- }

Verder zijn bij de garde gedetacheerd:

- 1 Regiment karabiniers (marine-soldaten) 2 bataillons.
- 1 » (model) infanterie. 2 »
- Sappeurs der garde, 1 »
- » (model). 1 »
- Invaliden. 1 »
- Finlandsche tirailleurs. 1 »

Te zamen (1) . . . 8 bataillons.

(1) De hertog VAN RAGUSA geeft slechts 4 gedetacheerde bataillons op; de generaal VON BISMARCK, die in de gelegenheid geweest was, het garde-

De grenadiers paleis-wachten vormen een klein korps van onder-officieren, dat niet tot de sterkte van het leger behoort.

b. De linie.

- 12 Regimenten grenadiers; het regiment van 4 veld- en 2 reserve-bataillons.
- 42 " fuseliers; het regiment van 4 veld- en 2 reserve-bataillons.
- 42 " ligte infanterie of jagers; het regiment van 4 veld- en 2 reserve-bataillons.
- 60 Bataillons infanterie van het binnenlandsche leger (garnizoens-troepen).
- 513 Kompagniën invaliden, mede voor de dienst der vaste garnizoenen bestemd.

Indeeling en sterkte der regimenten, bataillons en kompagniën.

Het infanterie-regiment heeft 4 veld- en 2 reserve-bataillons. De staf van het regiment bestaat uit 52 personen, waaronder 40 muzikanten. De staf van het bataillon bestaat uit 6 personen.

Een kolonel kommandeert het regiment; deze heeft eene zeer uitgestrekte autoriteit.

Een veld-bataillon telt 4 kompagniën. De kompagnie heeft: 1 Kapitein, 1 eerste luitenant, 1 tweede luitenant, 1 vaandrig (1); alzoo 4 officieren; verder 1 sergeant-majoor, 1 wapenmeester, 18 onder-officieren en korporaa's, 4 tamboers, 2 hoornnisten, en 230 soldaten, te zamen 260 hoofden. Het regiment van 4 veld-bataillons telt alzoo 4236 hoofden. Vervolgens heeft elk regiment nog eene kompagnie werklieden van 128 man, bestaande uit verschillende ambachtslieden.

De organisatie is zoodanig ingerigt, dat men, om de sterkte van de veld- en reserve-bataillons te begrooten, in zoo verre zij in het veld komen, ieder bataillon op 1000 strijdende mannen kan stellen.

De kompagnie wordt in twee pelotons verdeeld. De eerste kompagnie van elk bataillon, bestaat voor de helft uit grenadiers, de andere helft uit voltigeurs of schutters. Bij de jager-regimenten dragen de laatsten den naam van karabiniërs. De grenadiers dragen tot onderscheidings-teeken, eene roode paardenharen vlam op de chacot; de scherpschutters hebben tot onderscheidings-teeken, eene geele paardenharen vlam op de pompon. Wanneer het bataillon in orde van bataille gesteld is, staat het grenadier-peloton op den regter, en het schutters-peloton op den linker vleugel. In order van kolonne, met pelotons, staan de grenadiers

korps in zijn geheel te zien, zegt dat dit getal 8 bedraagt, hetgeen ook overeenstemt met onze andere bescheiden.

(1) Het kader van officieren per kompagnie is zeer afwisselende van sterkte; de boven opgegeven is de grondsterkte, doch veeltijds heeft men meer vaandrigs per kompagnie.

aan het hoofd en de schutters achter aan de kolonne. Deze stelling is dus als volgt:

In gedeploijeerde stelling.

Jagers. $\frac{1}{2}$ 1 3 2 $\frac{1}{2}$ Grenadiers.
of Schutters.

In aanvals-kolonne met kompagniën.

$\frac{3}{4} \left(\frac{1}{1} \right) 2$
Jagers. $\frac{1}{1}$ Grenadiers.

Daarenboven zijn er 24 zoogenaamde schutters (de beste treffers) in het tweede en derde gelid, bestemd voor de tirailleur-dienst.

Kleeding (1).

De geheele Russische infanterie draagt donker groene rokken, met eene rij knopen van voren. De regimenten van eene divisie, onderscheiden zich door de kleur der schouderlappen, waarop het nommer der divisie zichtbaar is; het 1ste regiment van iedere divisie heeft roode, het 2de witte, het 3de lichtblauwe en het 4de donkergroene schouderlappen. De bataillons der regimenten doen zich door de kleur der ronde wolle pompon kennen. Ook door de rigtvaantjes (waarvan elk bataillon er drie heeft) zijn de 12 regimenten van elk korps te onderscheiden. De verdere uitmonsteringen zijn rood, voor de fuseliers, en donkergroen met roode biezen voor de jagers.

De pantalons zijn van donkergroene stof, met roode biezen; des zomers dragen de troepen pantalons van wit Russisch linnen met slopkousen aan een stuk.

Het voetschoeisel bestaat uit korte halve laarzen, en het hoofdtooisel uit eene vrij hooge chacot van dun vilt, met lederen bodem en schuins staande klep, welke het voorhoofd tot over de wenkbraauwen dekt.

Verder heeft elk man een soort van wijde kapot of mantel, van waterdigte lakensche stof, die zeer lang en warm, en ingerigt is om den ransel en het ledergoed er mede te kunnen dekken. Daarvoor is hij zeer wijd, en is in den rug, aan den kraag beginnende, met plooiën aangezet. Zonder wapens zijnde, trekt de soldaat de kapot aan, en wordt de wijde in den rug, door eene pat bijeen gebracht. Met de wapens, hangt hij den kapot als mantel om, en bevestigt die aan den hals; op deze wijze kan hij alle zijne goederen droog houden.

De pantalons hebben 2, de mantels 3, de ransel en patroontasch, even als al het andere ledergoed, 8 en 10 jaren dragttijd.

De vergoeding welke voor de kleeding wordt te goed gedaan, verschilt naar de wapensoorten. Men kan echter rekenen; dat

(1) Van de kleeding en wapening geven wij slechts het hoofdzakelijke op, en zullen even zoo met die der overige troepen handelen, om ons bestek niet te verre te overschrijden.

de eerste uitrusting van een linie-soldaat op ongeveer *f* 14,50, en die van een soldaat der garde op *f* 24,00 komt te staan.

Bewapening.

De infanterie-geweren, volgens het verbeterde Fransche model van 1777; de loop is echter 6 Nederl. duimen korter; daarentegen de bajonet 6 Nederl. duimen langer; de laadstok is cilindervormig, en behoeft bij de lading niet gedraaid te worden. Alle onder-officieren en soldaten der garde (uitgenomen de centrum-kompagnien der garde-jagers), de grenadier- en karabinier-kompagnien der linie, dragen sabels. De tijd van duur voor geweer en sabel is bepaald op 20 jaren. De schatkist betaalt 17 Roebels en 20 Kopeken (papieren geld) voor een infanterie-geweer. De jagers hebben zwart, de grenadiers en fuseliers wit en breed ledertuig, van de beste hoedanigheid. De ransels bestaan uit bereid kalfsvel; zij zijn vrij groot van afmetingen. Onder aan den ransel bevindt zich een zak van graauw linnen, voor berging der politie-muts. De deksel wordt door drie riemen vastgemaakt. Boven op de ransel, wordt de mantel gerold en in een cilindervormig foudraal van gewast linnen geborgen, door twee riemen bevestigd. De patroontasch is zeer doelmatig, met eene klep van zacht leder; zij kan 60 patronen bevatten.

In den ransel worden geborgen: 2 linnen broeken, 1 handdoek, 2 hemden, 1 paar sokken, 2 paar voetlappen, warme wollen handschoenen (vuistelingen of wanten), 1 paar wollen oorlappen, het toegesnedene leder voor een paar voerschoenen; borstels, poetstuig, enz. De blikken veldflesch wordt met eenen riem aan de buitenzijde van den ransel bevestigd.

II. KAVALLERIE.

a. De garde.

4	Regimenten kurassiers, waaronder het regiment riddergarde.
1	" grenadiers.
1	" dragonders.
2	" hussaren (waaronder het Grodnosche).
2	" lanciers.
2	" kozakken.
1	Eskadron Circassiërs.
1	" Muzelmansche kozakken.
2	" rijdende pionniers.

Deze regimenten zijn alle 6 veld- en 1 depôt-eskadron sterk. De veld-eskadrons worden op voet van vrede, uit 160 paarden zamengesteld.

b. De linie.

14	Regimenten hussaren, elk regiment van 8 veld-, 1 reserve- en 1 depôt-eskadron.
14	" lanciers; —————
8	" Ouralsche kozakken —————

De sterkte op voet van vrede, bedraagt voor het eskadron: 160 paarden, op voet van oorlog 180 paarden.

c. De reserve.

8	Regimenten kurassiers, elk van 6 veld-, 1 reserve- en 1 depôt-eskadron.
8	" lanciers, elk van 8 veld-, 1 reserve- en 1 depôt-eskadron.
8	" dragonders, elk van 10 veld-, 1 reserve- en 1 depôt-eskadron.
1	" (voor den Kaukasus) insgelijks van 10 veld- en 1 depôt-eskadron.

De eskadrons dezer regimenten tellen alle 160 paarden op voet van vrede, doch worden door de depôts, in tijd van oorlog, op de sterkte van 180 paarden gebragt.

d. De kozakken legers vormen te zamen: 138 regimenten.

Deze laatste behooren, in den eigenlijken zin, tot de volks-wapening, waarvan een gedeelte steeds in werkelijke dienst is, en die elkander onderling aflossen. De in dienst gestelde regimenten (de hierboven reeds vermelde 8 regimenten, moeten geheel als linie-kavallerie beschouwd worden) worden alsdan tijdelijk bij de kavallerie- of infanterie-korpsen ingedeeld, of op de grenzen en in de gewesten gekantonneerd, voor de politie-, grens- of inwendige dienst. Dit ontheft de linie-kavallerie van alle ordonnans-diensten en detacheringen, zoo nadeelig voor de eenheid en de instructie der regimenten.

Volgens de nieuwe organisatie der kozakken-legers, zijn de kozakken-regimenten in 5 eskadrons verdeeld, ieder regiment op voet van oorlog 800, en op voet van vrede 578 paarden sterk. De Donsche kozakken-regimenten zijn een 70tal paarden sterker (zie verder de bijzonderheden der kozakken-legers).

Indeeling en sterkte der kavallerie-regimenten en eskadrons.

Volgens hetgeen hierboven reeds vermeld is, hebben de ligte kavallerie-regimenten: 8 veld-, 1 reserve- en 1 depôt-eskadron; de dragonder-regimenten 10 veld-, 1 reserve- en 1 depôt-eskadron; de kurassiers 6 veld-, 1 reserve- en 1 depôt-eskadron. Later, bij de omschrijving der militaire koloniën, zullen wij de wijze van aanvulling der kavallerie vermelden.

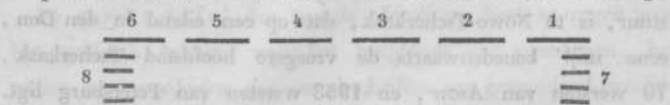
Het eskadron is de taktische eenheid, en is tevens eenheid van beheer.

De staf van een regiment bestaat uit: 1 Kolonel-kommandant, 1 luitenant-kolonel, 3 majoors, 1 regiments-adjutant, 1 rekenaar of kwartiermeester, en 6 andere hoofden, als: officieren van gezondheid, popes, enz., te zamen 14 hoofden. Ieder eskadron telt met het kader 200 hoofden, te weten: 1 ritmeester-kommandant, 1 tweede ritmeester, 1 eerste luitenant, 1 tweede luitenant, 3

kornetten, 1 opperwachtmeester, 1 kwartiermeester, 1 wapenmeester (capitaine d'armes), 4 pelotons-wachtmeesters, 13 ingedeelde onder-officiëren, 3 trompetters, 150 beredene en 20 onberedene ruiters; 179 Paarden met de officiers-paarden (op voet vanvrede.)

De eskadrons n°. 7 en 8 van het regiment, worden flank-keur-eskadrons genoemd, en zijn bijzonder geoeffend voor de gevechtswijze in verspreide orde.

Deze eskadrons blijven bij de gedeploieerde of bataille-stelling, in pelotons-kolonne achter het 1ste en 6de eskadron; dus als volgt:

De eskadrons worden in 4 pelotons, en ieder peloton in twee sectiën verdeeld. De manschappen van elk peloton, worden met drie en drie rotten geteld, om kleinere afdeelingen te verkrijgen, zich op een beperkt terrein te bewegen, en flanken-marschen uit te voeren. In bataille gesteld zijnde, hebben de eskadrons eene pelotons-breedte afstand van elkander.

Twee van de 10 eskadrons van elk regiment dragonders, zijn zoogenaamde pikeurs, en dienen tot bewaking der paarden.

Kleeding.

De kurassiers dragen witte rokken met gekleurde kragen, mouw-opslagen en schootbezetsels; de pantalons zijn voor de geheele kavallerie, van ligt grijs laken. Het regiment Ekaterinow, alleen, heeft blanke ijzeren kurassen en helmen; de andere regimenten hebben zwarte en geel dubbele kurassen en helmen. Behalve het verschil der uitmonsterings-kleuren, onderscheiden de regimenten eener divisie, zich door de kleur der paarden. Zoo rijdt het 1ste regiment ligt gekleurde vossen, het 2de donkere gekleurde paarden, het 3de bruine, en het 4de schimmels.

Bij de ligte kavallerie onderscheiden zich de regimenten als volgt: het eerste regiment van eene brigade hussaren, draagt blauwe, en het tweede groene rokken; terwijl het eerste regiment eener brigade lanciers, roode, en het tweede geel rokken draagt.

De dragonders zijn met lange groene rokken en gekleurd uitmonsterings-laken gekleed; zij dragen hooge chacots.

De garde-hussaren en kozakken dragen korte roode uniformen; — de garde-grenadiers, zijn ook, even als de overige garde-regimenten, zeer eigenaardig gekleed. De kavallerie is van mantels voorzien.

De stof waarvan deze kleederen vervaardigd worden, is sterk en warm; — de kleederen worden aan het lijf aangemeten en sluiten zeer goed. De tijd van dragt voor de rokken, is op twee jaren, die van de pantalon op één jaar bepaald. De ruiters ontvangen jaarlijks nieuw lijflinnen; alle zes maanden een paar laarzen, en daarbij alle jaren een paar nieuwe voerschoenen, name-

lijk in toegesneden leder. Het hoofdtooisel heeft vier, het lederwerk acht en het zadeltuig tien jaren dragt. Elk regiment heeft in het magazijn eene dubbele uitrusting voor man en paard.

Bewapening.

De kurassiers zijn allen met lange en regte pallassen gewapend; het eerste gelid van elk regiment, heeft lange lansen met kleine vaantjes, van de kleur van het uitmonsterings-laken des regiments. Zestien man bij het eskadron, hebben korte karabijnen.

De dragonders en de grenadiers te paard, hebben, behalve de regte nieuwe model-sabel der ligte ruitery, een ligt geweer met korte bajonet, dat met een kordonriem van rood leder, over den linker schouder, naar de regter zijde gekeerd, op den rug des ruiters bevestigd is. De twee eskadrons pikeurs van ieder regiment dragonders, zijn met lansen gewapend.

De ligte kavallerie heeft een regte sabel, nieuw model; 1 pistool in eenen gordel (welke om het onderlijf bevestigd is), achter de linker heup gestoken, en eene lange karabijn. De lanciers hebben, uitgenomen 16 man van ieder eskadron — die met sabel en eene korte karabijn bewapend zijn — lansen, sabels en een pistool, op de bovengezegde wijze bevestigd.

De Circassische en Ouralsche kozakken hebben Turksche sabels, lange Turksche geweren, die over den schouder op den rug gedragen worden, een pistool en een ponjaard in den gordel. Het nationale wapen der overige kozakken is de lans, een pistool en sabel. Enkele van hen dragen geweren.

Harnachement.

De geheele kavallerie heeft vrij zware stangen, met naar voren gebogen scharen; zij zijn doelmatig ingerigt, daar de paarden ze zeer gemakkelijk aannemen. De zadel bestaat uit de gewone Hongaarsche bok, van de zwaarste soort; — zij zijn kort en onbeslagen. Zij rusten op dekken van vilt, welke uit vier, ligt aangegehechte stukken bestaat, om het beschadigde deel, of onderling, gemakkelijk te kunnen verwisselen. Tusschen dit dek en den zadel, komt een tweede dek van sterk leder, van dezelfde grootte als het vilt; — in de zijstukken van het laatst bedoelde, worden twee hoefijzers en eenige hoefnagels bewaard. Eene dunne wollen paardedecken komt gevouwen op de zitting van den zadel, onder den schabrak, welke bij de zware kavallerie van laken, bij de ligte kavallerie van schapenvachten vervaardigd is.

Het overige ledertuig is van de beste hoedanigheid, en is ligt; de mantelzakken zijn van den gewonen vorm. Op de drie man wordt één veldketel gerekend, waarin, op de Oostenrijksche wijze, de mantelzak geborgen wordt.

De uitrusting van een kavallerist der linie, kost het rijk ongeveer 75 roebels, en der garde 86 roebels.

Byzonderheden der Kozakken-troepen.

Het is hier de plaats, om — voor dat wij verder gaan met de beschouwing der andere wapensoorten — in eenige bijzonderheden te treden, omtrent de nieuwe organisatie van het Donsche kozakken-leger. Dit overzicht zal, onzes inziens, een vrij helder licht verspreiden over eene grootsche militaire instelling, die voor als nog weinig bekend is, en waarover, in het westelijk gedeelte van ons werelddeel, veelal zeer verkeerde begrippen bestaan, afgeleid uit hetgeen vroeger over de ongeregelde Russische troepen geschreven is.

Op den 26 Mei 1835, teekende de keizer het besluit, hetwelk aan het Donsche kozakken-leger eene geheel nieuwe samenstelling en inrigting gaf; zijnde dit de vrucht van rijpe en doordachte overwegingen. Deze samenstelling is een wonderbaar mengsel van strenge militaire vormen, patriarchale politie-wetten, voorschriften van burgerlijk beheer, en eigendommelijkheden der kozakken. Zie hier het wetenswaardige, door eenen Rus bekend gemaakt.

Nowo-Tscherkask (Nieuw-Tscherkask) is tegenwoordig de hoofdstad of eerste Stanitza van het Donsche kozakken-leger, 't welke, naar de nieuwste telling, eene mannelijke bevolking van 220,000 zielen omvat. Behalve deze hoofdstad, bewonen de kozakken 114 vlekken en dorpen, en leveren eene weerbare bevolking van 80,000 mannen, 50,000 kinderen, ongeveer 3000 generaals en mindere officieren en 70,000 boeren op. De Kalmukken-stammen zijn daaronder niet begrepen (1).

Het geheele Donsche kozakken-leger, is thans in vier districten verdeeld, te midden waarvan, de district-stanitza, zijnde het grootste en voornaamste vlek, gelegen is. In deze hoofdplaatsen verzamelen zich de manschappen, welke tot de krijgsveldt worden opgeroepen.

Deze vier districten zijn, met betrekking tot hunne geografische ligging, de volgende:

Eerste district. De steppen aan den regter oever van den Don, tusschen de rivieren Gruscheffka en Neswita, en de steppen, aan den linker oever van den Don, tusschen de rivieren Podpolna en Balka-Woroffka.

Tweede district. De steppen aan den regter oever van den Don, tusschen de rivieren Zimla en Rossoch, en die op den linker oever van den Don en den linker oever der Sala.

Derde district. De steppen aan den regter oever van de beek Kremuscha of Kriwa, daar waar deze in den Tshirr valt.

(1) Hier zal alleen sprake zijn van de Donsche kozakken, daar de kozakken van den Bug, van Tschugujeff, der Tchernomorskische (van de Zwarte zee), van het Uralsche gebergte, enz., anders zamengesteld zijn, en ofschoon, wat de grondvormen betreft, elkander gelijken, daarom niet minder wezenlijk verschillen.

Vierde district. De steppen aan den linker oever van den Don, op de hoogte der rivier Kumilga, tusschen de Beresoffskische en Iwanoffskische vlakten of valleijen.

Ieder dezer afdeelingen staat onder een district-generaal, die gekozen wordt voor den tijd van 3 jaren, en een districts-oudste, als plaatsvervanger. Deze generaal, welke twee adjudanten heeft, bestuurt alle aangelegenheden van zijn district.

De zetelplaats des Hetmans (namelijk de dienstdoende, en niet den titelvoerenden grootvorst-troonsopvolger) en van het opperbe-stuur, is te Nowo-Tscherkask, dat op een eiland in den Don, eene mijl benedenwaarts de vroegere hoofdstad Tscherkask, 70 wersten van Asow, en 1953 wersten van Petersburg ligt. Deze Hetman is verplicht, om, minstens eenmaal in de twee jaren, het geheele gebied dezer kozakken-stammen te doorreizen. Op deze inspectie-reize, moet hij alle takken van burgerlijk en militair beheer onderzoeken; — de arsenalen, kerken, gevangnissen, even als de gebouwen en andere inrigtingen of goederen der kroon, en den staat der wegen, bruggen, der postreijen, enz., bezigtigen. Daarbij moet hij een nauwkeurig onderzoek doen naar de welvaart der kozakken-gemeenten, derzelver huishouding en tucht. Van deze inspectie zendt de Hetman een uitvoerig verslag aan den keizer, den regerenden senaat, en aan het ministerie, dat met deze aangelegenheden belast is. Indien de Hetman verhinderd wordt, deze reize te doen, dan wordt de chef van zijnen staf daarmede belast.

Het bestuur, onder den Hetman, bestaat uit eene groote kanselarij, bij welke de chef van den staf voorzitter is, en welke in twee afdeelingen verdeeld is. Beide deze afdeelingen worden gepresideerd door eenen zoogenaamden Oudsten adjudant. Ieder dezer afdeelingen splitst zich in twee tafels, met eenen voorzitter. Bij dit personeel is nog toegevoegd: een uitvoerder, die gelijktijdig kassier is, en een archivist. Deze, even als alle opperbeambten bij dit bestuur, zijn officieren.

De dienst-aangelegenheden der verschillende bureaux, zijn als volgt verdeeld:

De eerste afdeeling heeft te zorgen voor de inspectie-reizen, monsteringen, districts-verzamelingen, de telling der voor de dienst geschikte kozakken, de uitrusting der in dienst geroepene manschappen, de indeeling der regimenten en batterijen, en de zending op de plaats hunner bestemming, de bevordering, het ontslag uit de dienst, en verder al de aangelegenheden, welke op deze takken der dienst betrekking hebben.

De tweede afdeeling heeft de zorg voor het geldelijk beheer en de regtspleging.

De eerste tafel der eerste afdeeling, bearbeit special de dienst-roosters der manschappen, alle aangelegenheden van orde en tucht, het nauwkeurig aanhouden der geboorte-registers, als

ook de loopende mutatiën der in de verschillende gedeelten van het rijk gedetacheerde kozakken-regimenten; namelijk bij welk korps of divisie zij zich bevinden.

De tweede tafel der eerste afdeeling, is belast met de aanvulling der kozakken-regimenten, met al de rekruterings-aangelegenheden, de uitrusting, de gezondheids-verpleging, de inrigtingen voor de gymnastische oefeningen der kozakken-kinderen; als ook met datgene wat betrekking heeft op het verlof geven en het dienst-ontslag.

De eerste tafel der tweede afdeeling, heeft te zorgen voor het geldelijk beheer, voor het hulpfonds der pensioenen, het nazien en beoordeelen der smeekschriften van gewonde of invalide kozakken, van weduwen en wezen, de verdeeling der gelijke kalibermatige wapenen en munitiën, en het beheer over de achtergelatene bezittingen van de in het veld gestorvene of gesneuvelde kozakken.

De tweede tafel der tweede afdeeling, bestuurt de regtspiegeling, en het naauwkeurig aanhouden der statistieke registers, welke maandelijks inkomen en opgemaakt worden. Behalve deze tafel, bestaat er nog eene commissie, als regtbank, welke uit een hoofd-officier als president en uit 4 assessoren als leden, is zamengesteld. Deze medeleden worden om de drie jaren gekozen, doch moeten door den Hetman bevestigd worden.

Het Donsche kozakken-leger is onder dit bestuur, in 54 regimenten verdeeld. Behalve deze, rekruteren zij nog de bij de garde ingedeelde gedeelten, te weten:

1. Het kozakken-regiment lijfwacht.
2. De rijdende kozakken-artillerie-brigade der lijfwacht.
3. Het Atamansche kozakken-regiment.
4. De Donsche rijdende artillerie-brigade.

Gelijktijdig is nog onder dit bestuur gebracht, het kommando der artillerie bij het arsenaal in Nowo-Tscherkask; verder vier keur- of model-eskadrons, 500 kozakken ten dienste van den handel, en de oppassers voor de stoeterijen bij de Kalmukken.

Ieder der 54 regimenten heeft 1 kolonel of luitenant-kolonel als kommandant, 1 regiment-oudste, 5 Jesauls (staf-ritmeesters), 5 Sottniks (ritmeesters), 7 Choründschüs (luitenants) waarvan 1 regiments-adjutant en 1 officier-betalemeester is; vervolgens 1 regiments-schrijver, 1 chirurgijn, 30 Uradniks (onder-officieren), 30 Pomoschniks (Gefreiten), en 795 kozakken, — te zamen 876 man. Het gezamenlijk Donsche kozakken-leger bestaat derhalve thans uit: 18 kolonels, 36 luitenant-kolonels, 54 regiments-oudsten, 270 staf-ritmeesters, 270 ritmeesters, 378 luitenants, 54 regiments-schrijvers, 54 chirurgijns, 1620 onder-officieren, 1620 Gefreiten en 42,930 kozakken. Van de 30 Uradniks per regiment, worden er 15 de Ouden, en de 15 andere de Jongen genoemd; de eerste hebben het bevel over de korporaalschappen.

Ieder dezer regimenten krijgt, zoodra het in het veld rukt, een nummer, dat het ook behoudt tot aan den terugkeer. Bovendien wordt het regiment nog genoemd naar den naam des aanvoerders. Komt nu een regiment bij zijne haardsteden terug, dan gaat het uiteen, en zijn nummer blijft vacant, tot dat er een nieuw regiment bijeengeroepen wordt, dat alsdan het volgend nummer voert. Tijdens deze nieuwe organisatie verordend werd, waren er 20 regimenten van den Don in werkelijke dienst, welke van 1 tot 20 genummerd werden. Zoodra deze, na verloop van 3 jaren terug komen, dan gaan er 20 andere regimenten de verlatene standplaatsen en de volgende nummers innemen. De nummers van het regiment, worden van hoog rood laken uitgesneden, en op de schouderlappen gedragen.

Daar nu vele der oude kozakken-regimenten, als belooning voor hunne dapperheid, vaandels en standaarden hadden bekomen, zoo had, bij de nieuwe verdeeling der nummers, het geval plaats, dat deze vaandels niet meer dezelfde beteekenis hadden. Daarom zijn zij allen ingenomen, om tot altijdurende gedachtenis bij de regaliën van het kozakken-leger bewaard te blijven.

De nieuwelings uitgereikte standaarden, blijven het eigendom van het regiments-nummer, en worden opbewaard, tot zoolang het regiments-nummer weder op den activen dienststaat komt. Ieder regiment heeft vijf standaards; alzoo voor elke Ssottnja (eskadron) eene.

Bij de bewapening is voorgeschreven, dat iedere Uradnik en kozak moeten hebben: een sabel met zwart lederen koppel, eene lans met zwart verlakte schacht, en twee pistolen. Bovendien zijn er 200 kozakken van ieder regiment, met geweren bewapend, welke, over den schouder hangende, gedragen worden. De kozakken die met een geweer gewapend zijn, kunnen met één pistool volstaan, doch zoo hij zulks verlangt, dan staat het hem vrij, om twee pistolen te dragen. De kozakken-artilleristen zijn alleen met pistolen en sabels bewapend. De lansen moeten allen even lang, en alle vuurwapenen van een en hetzelfde kaliber zijn, 't geen vroeger niet het geval was, dewijl de kozakken eene zekere geneegenheid koesterden voor Turksche en Oostersche schietgeweren. Dit gaf aanleiding tot menige ongelegenheid. In den beginne had men nog veel moeite om den kozak, die niet gaarne het van den vader en overgrootvader geërfd wapen, te huis liet, te overtuigen, dat zulks ten zijnen voordeele geschiedde. In het arsenaal van Nowo-Tscherkask, is een groote voorraad van kalibermatige geweren voorhanden, welke op aanvraag voor een' vastgestelden matigen prijs, aan de kozakken worden geleverd. Bovendien is er in het tuighuis van ieder districts-stanitza, een volledig model voorhanden van kleeding, bewapening, zadel en hoofdstel, zoo als de kozakken zich moeten uitrusten.

De model-eskadrons, waarvan er een in iedere Stanitza gestationneerd is, zijn zamengesteld uit 221 oud gediende kozakken die zich door eene voorbeeldige dienst en krijgstuclit hebben onderscheiden. Zij dienen 30 jaren, en eenmaal van de actieve dienst ontslagen en aan den Don teruggekeerd, blijven zij levenslang, militaire dienstpligtige akkerbouwers. Deze kozakken worden gebruikt tot het in goeden staat houden en zuiveren van den opgelegden voorraad van wapenen en uitrustings-voorwerpen; zij oefenen de jongere kozakken bij de jaarlijksche monsteringen, en vóór dat deze in actieve dienst treden; zij doen in het gebied der districten alle konvooijen en transporten van levensmiddelen en munitie, en oefenen eene soort van militaire politie uit. Van het oogenblik af, dat zij in dienst te paard treden, ontvangen zij levensmiddelen en paardenvoeder.

Wanneer een kozak drie jaren onafgebroken in zijne woonplaats heeft doorgebracht, dan kan hij weder tot de actieve dienst geroepen worden. Deze oproeping geschiedt naar de geboorte- en dienstlijsten der geheele kozakken-bevolking. In tijd van vrede krijgt hij echter vier maanden vóór zijne oproeping de waarschuwing daartoe, doch in tijd van oorlog, of indien zulks noodzakelijk is, dan moet hij zich bij de eerste oproeping, beschikbaar stellen. Geene plaatsvervangng wordt toegelaten, die gevallen alleen uitgezonderd, als de zoon voor den vader, of de vader voor den zoon, en evenzoo de broeder voor den broeder wil optreden; deze plaatsvervangng wordt echter niet aangerekend. Zoodra de marsch-order wordt uitgegeven, dan benoemt de hoofd-beamte eenen voogd over de achtergeblevene kinderen, die gehouden is, om, na drie jaren, naauwkeurig rekenschap van zijne voogdij te geven. Is de opgeroepene kozak de eenige verzorger van zijn gezin, dan ontvangt het eene voortdurende ondersteuning uit de kas van het kozakken-leger. De opgeroepene kozak moet zich goed gekleed, met paard, zadel, tuig, en voorgeschreven wapentuig, op de verzamelplaats, in de Stanitza van zijn district bevinden. Dáár zijnde, worden de bewoners van een en hetzelfde dorp of vlek, bij de indeeling, zoo veel mogelijk van elkander gescheiden, om het vormen van landsmanschappen voor te komen. De Hetman benoemt de kommandanten der op te rigten regimenten, en deelt de nummers uit, en van dat oogenblik af, worden zij op gelijken voet met de hussaren-regimenten verpleegd. Worden er meerdere regimenten gelijktijdig zamengesteld, dan vormen zij — wanneer er niet meer dan vier zijn, — eene brigade, die gedurende den marsch naar de plaats harer bestemming, door eenen generaal gekommandeerd wordt. Deze voert den titel van Marsch-Hetman, doch legt zijn kommando neder, zoodra hij zijne regimenten aan het korps, waarbij zij ingedeeld worden, heeft afgeleverd. Behalve de verplichtende driejarige diensttijd, kunnen de achtergeblevenen nog opgeroepen worden, tot het

doen van konvooijen, rekruten-transporten; in één woord, tot binnenlandsche dienst. Dit geschiedt echter op naauwkeurig aangehouden contróles, opdat de dienst algemeen en gelijkelijk verdeeld worde.

Zoodra de kozakken-jongeling zijn 17de jaar is ingetreden, dan wordt hij voorloopig voor de dienst op de lijsten aangeteekend, waartoe hij met het eindigen van zijn 19de jaar geroepen kan worden. Om hiermede zoo naauwgezet mogelijk te werk te gaan, ontvangt ieder mannelijk kind, bij den doop, een boek, waarin alles, hem betreffende, wordt opgeteekend, en dat de kozak, zijn geheel leven door, bewaart. Deze boeken worden door de beamtten, in duplo opgemaakt en aangehouden; dezelve dienen insgelijks voor afrekening der soldijen, verdeling van den buit, enz.

Voor het onderwijs wordt behoorlijk zorg gedragen in de scholen die onder het toezigt van het bestuur staan.

Bij de monsteringen, die ieder jaar plaats hebben, worden de bovenbedoelde boeken nagezien, terwijl de kozakken die aan de dienstbeurt zijn, eveneens naauwkeurig worden onderzocht. De districts-generaals zijn met het houden dezer monsteringen belast, en deze duren voor een geheel regiment, dat is, voor de daartoe behoorende bevolking, niet langer dan 24 uren. De plaatselijke beamtten zijn gehouden, om alles voor deze inspectiën in gereedheid te brengen, zoodat de district-generaal bij zijne aankomst, de weerbare en dienstpligtige kozakken te paard, de beambten met alle lijsten en boeken in de hand en de geheele mannelijke jeugd verzameld vindt. De plaatselijke Hetman voert over de bijeengekome ne manschappen het bevel, en indien de district-generaal niet zelf het kommando wil opnemen, dan bestuurt en kommandeert hij de verlangde bewegingen en exercitiën. De generaal begint, met het nazien der paarden; laat voor zich heen en weder rijden, om te zien of ieder kozak goed rijdt; beveelt vervolgens eenige bewegingen met het eskadron, met het regiment, en in de eigenlijke wijze van vechten der kozakken. Vervolgens laat hij eenige oefeningen in het schijfschieten verrigten, waartoe het arsenaal te Nowo Tscherkazk jaarlijks 100 pud buskruid levert. Tegenwoordig wordt er veel op gewerkt, om de kozakken in de goede en doeltreffende behandeling hunner schietwapenen te oefenen. Na het eindigen van deze exercitiën, ziet de generaal de geboorte- en sterfte-lijsten, de boeken der aan de dienstbeurt zijnde kozakken, de voogdij- en hospitaal-rekeningen na, en laat zich de verontschuldigungen der niet opgekome ne verklaren, waarvan alleen die van zware ziekten, als geldend worden aangenomen. Daarna ziet hij de knapen van 12 en de jongelingen van 19 jaren, en onderzoekt hunne bedrevenheid in het rijden, schieten, voltigeren, zwemmen te paard, en het loopen; wordende de individuele bevinding in de boeken opgeteekend.

Zoodra een regiment aan den Don terug gekomen is, dan ondergaat het, vóór dat het zich oplost, eene speciale inspectie. De boeken worden door de kozakken ingeleverd, en de beambten teekenen daarin op, wat de officieren ten voor- of ten nadeele van den kozak te zeggen hebben; daarna worden de manschappen ontslagen. De staf, de adjudant, de schrijver en officier-betaalmeester, blijven echter nog eene maand in dienst, om alles te regelen. De standdaarden, de geweren, de apotheek en het veld-bureau, worden ingeleverd, de dienstitijd, de verdeling van den buit, in de boeken aangeteekend, en alle schrifturen in het archief opgelegd.

De bevordering heeft plaats, zoodra er rangen vakant zijn. In tijd van vrede wordt geen onder-officier tot officier bevorderd, dan na het afleggen van een voorgeschreven examen; in tijd van oorlog geven uitstekende diensten daarop regt. Is een Uradnik (onder-officier) zoon van een' officier, dan heeft hij, na tweejarige dienst, als zoodanig aanspraak op den officiersrang. Ieder ander Uradnik, moet minstens twaalf jaren dienen, voor en aler hij daarop aanspraak mag maken. De bevorderingen zijn doorlopend bij het geheele kozakken-leger; alleen de kozakken-artillerie-officiëren maken daarop een onderscheid, daar hunne bevorderingen bij het korps tellen. In tijd van oorlog, draagt de kommandant van het korps, waarbij de kozakken-regimenten staan, de bevorderingen voor, doch de bij den Don gekantonneerde regimenten staan ook in dat opzigt onder den Hetman. De dienstitijd voor de kozakken-generaals, staf- en hoofd-officiëren, is bepaald op 25 jaren, welken tijd onder geen voorwendsel hoegenaamd ook, tenzij van langdurige en verzwakkende ziekten, verkort wordt. De eenvoudige kozak dient 30 jaren; wel te verstaan, niet voortdurend, maar met tusschenpozingen van 3 jaren, en bij langdurigen vrede, met grootere tijdvakken van rust.

Deze geheel uit verschillende grondstoffen tezamen gestelde organisatie, steunt op de aanzienlijke kapitalen, welke jaarlijks op eene onbegrijpelijke wijze toenemen, en die het eigendom van het kozakken-leger zijn. Het groote oorlogs-kapitaal, biedt het Donsche leger de middelen aan, om geheel onafhankelijk, zonder ondersteuning van de algemeene staatskas, te kunnen bestaan. Hoe groot die kapitalen zijn, is alleen den weinigen ingewijden bekend; intusschen weet men in Rusland, dat het Donsche kozakken-leger rijker is, dan menig Europesche souverein. Het kapitaal, welks interesten bestemd zijn, om in de uitrusting der officieren te gemoet te komen, is alleen bekend en bedraagt thans (1838) 750,000 roebels banco. Ook dit kapitaal neemt zeer toe, dewijl de helft der interesten, jaarlijks bij het kapitaal gevoegd worden. Overigens bestaan bijzondere fondsen, welke dienen, om de min gegoedde kozakken in hunne uitrusting voor de actieve dienst, te ondersteunen, waarvan ook, in ongelukkige geval-

len, zoo als hagelslag, veeziekte, misgewassen, enz., aanzienlijke sommen tot ondersteuning worden verstrekt.

Dat de paardenteelt een der hoofdzorgen van het kozakken-beheer uitmaakt, spreekt wel van zelf, en de regering heeft bij deze nieuwe organisatie, ook zeer geschikte verbeteringen ingevoerd, om de sedert eenigen tijd veronachtzaamde paardenteelt, weder krachtdadig te bevorderen.

Een bijzonder en daartoe benoemd beambte, is belast met de hoofdleiding van den paardenteelt der kozakken. Daartoe verdeelt hij jaarlijks gelijkmatig in de distrikten 150 hengsten van Donsch-, Kalmuksch- of Kirgischer ras, voor welke het groote oorlogs-kapitaal, in den tijd van 8 jaren 25 à 30,000 roebels uitkeert. De kozakken-familie welke een hengst ontvangt, moet hem verzorgen en verplegen. De paardenhandel, die vroeger door de kozakken zeer sterk gedreven werd, is thans in zoo verre beperkt geworden, dat geen kozak of kozakken-familie een paard mag verkoopen, of zij moeten minstens één hengst en twee merrien bezitten. Veulens mogen zij, zooveel als zij er kunnen trekken en opkweeken, ter markt brengen.

De eigenlijke actieve dienst wordt als volgt geregeld: Zoodra een regiment in activiteit geroepen wordt, dan reikt de district-generaal in een der vier hoofd-stadnitzen, aan den benoemden regiments-kommandant, de vaandels, de gedrukte dienst-reglementen, de kasboeken, de marsch-order, het veld-bureau en de veld-apotheek uit. Voor ieder der beide laatstgenoemde voorwerpen worden twee draagpaarden toegestaan. De regiments-oudste, welke bij het 3de eskadron gevoerd wordt, doet de dienst van staf-officier, en heeft geen bijzonder kommando bij het regiment. Wordt er echter, in het veld zijnde, meer dan een eskadron van het regiment gedetacheerd, dan neemt de regiments-oudste het kommando van de gedetacheerde eskadrons op zich. Ingeval van ziekte des kommandants, treedt deze Oudste als zoodanig op; sterft de eerste, dan blijft de laatste het bevel over het regiment voeren, tot zijne terugkeer aan den Don.

Uit het getal der eenvoudige kozakken, worden de zoogenaamde trawanten gekozen, welke als officiers-knechts of oppassers dienen. De kommandant heeft regt op vier dezer trawanten, de regiments-oudste op drie, iedere Jesaul op twee, en ieder Chorundschi op een trawant.

De bataille-formatie is even als bij de kavallerie, op twee gelederen. Op marsch worden de vaandels, door de oudste en beproefdste Uradniks gedragen, tusschen het eerste en tweede eskadron. Ieder dezer Uradniks heeft twee van de dapperste kozakken als vaandel-kozakken bij zich, welke hem tot ondersteuning en bescherming dienen. Dat men vijf vaandels of standaarden bij het regiment heeft, is hoogstwaarschijnlijk een gevolg van de gebruikelijke vechtwijze der kozakken; zij moeten denklijk dienen,

om aan ieder eskadron, als het zich verspreid heeft, de punten van verzameling aan te wijzen.

De vechtwijze is nog dezelfde, waarvan zij zich sedert eeuwen bedienen. Zoodra zij in massa willen aanvallen, dan formeren zij zich tot den zoogenaamden «Laww.» De beide gelederen namelijk scheiden zich, en het eerste gelid gaat in draf, dan in galop en op 50 schreden van den vijand, in carrière voorwaarts. Het tweede gelid volgt op eenen afstand. Deze soort van aanval, wordt ook wel met 3 eskadrons in eerste, en 2 eskadrons in tweede linie gedaan, doch dan blijven de gelederen bijeen. Wanneer nu de eerste linie doorbreekt, of den vijand doet waggelen, dan werpt zich de tweede linie op de flanken en in den rug des vijands. Als de aanval mislukt, dan rent alles terug, om zich buiten het kogelvuur weder te verzamelen. De Jesauls en Chorundschis rijden vooraan, en moeten zich het eerste op den vijand werpen; doch de kommandant blijft terug om de uitwerking van den aanval te kunnen overzien. De 200 geweerdragende kozakken, worden bij voorkeur tot het flankeren, en voor hinderlagen gebezigd; dewijl, bij het grootste deel der kozakken, nog het spreekwoord geldig is: dat de kogel laf, — de sabel braaf is. De lans, als nationaal wapen, kunnen zij met veel behendigheid gebruiken.

Eene eigenaardigheid der kozakken, is de wettelijke bepalingen omtrent den gemaakten buit. Daarin is omschreven, dat men alleen op den gewapenden vijand eenigen buit mag maken. Het plunderen of beroven van vreedzame bewoners, zelfs in vijandelijk land, wordt, met aanwijzing van de strengste straffen, verboden. Valt nu het geheele regiment aan, dan behoort de gemaakte buit aan het regiment, en wordt ingevolge den bepaalden grondslag, verdeeld. Is het een detachement, dat de buit gemaakt heeft, dan gelden dezelfde grondslagen voor de verdeeling onder de manschappen van het detachement. Hij, die zich, volgens de meening zijner kameraden, bijzonder heeft onderscheiden, krijgt een dubbel deel. Hij, die zich weifelend of nalatig gedragen heeft, ontvangt niets. De lafaard heeft niet alleen geen regt op den buit, maar als hij zich als zoodanig in een bijzonder geval getoond heeft, dan verliest hij ook alles wat hem vroeger ten deel gevallen was.

Om deze kozakken-inrigting nog in uitgebreider omvang te beschouwen, moeten wij nog met een enkel woord gewag maken van haar burgerlijk beheer.

Het burgerlijk bestuur heeft zijne zetelplaats in Nowo Tscherkask, en omvat de volgende afzonderlijke deelen:

1. Het beheer van het leger.
2. De regtbank, zoowel voor civiel als crimineel.
3. Het inspectie-wezen.
4. Het bureau voor geneeskundige zaken.
5. Het bureau voor de posterijen.
6. De gedeputeerden van het leger.
7. De prokurator en advokaten.
8. De regtbank van koophandel.

Daarenboven zijn nog aan enkele bureaux toegeedeeld: 1°. Eene

rekruterings-commissie; 2°. eene bouw-commissie; 3°. eene proviant-commissie.

De Hetman is president van alle deze takken van bestuur, of doet zijne plaats bekleeden door eenen der Oudsten. Vier medeleden, een controleur, en een administrateur, maken den raad van uitvoering uit, en door deze worden alle loopende zaken afgedaan. Deze raad is in vier bureaux verdeeld, zijnde het 1ste het bewind van uitvoering, het 2de voor de oekonomie, het 3de voor de belastingen, het 4de eene soort van rekenkamer.

De onder N°. 6 aangeduide leger-deputatie, is eene inrigting, die aan het kozakken-leger geheel eigenaardig is. Zij bestaat namelijk uit een aantal gedeputeerden uit al de distrikten, en vormt een, van de regering en de administratie, geheel onafhankelijk ligchaam. Het belast zich met de keuze van alle beambten voor de eigenlijke administratie, welke het, zonder ouderdom in dienst, noch andere aanspraken in overweging te nemen, aan den Hetman ter homologatie voordraagt. De benodigde fondsen voor het algemeen bestuur, het gebruiken der interesten van de kapitalen, het opleggen van kapitalen, enz., worden door deze deputatie gestemd, en zonder hare bewilliging worden geene belastingen geheven. Zij heeft nog het regt, om, met toestemming van den Hetman, alle beambten voor zich te dagen, om rekenschap af te leggen; dit strekt zich uit tot geheele takken van beheer. De gedeputeerden hebben insgelijks het regt, om deel te nemen aan de vergaderingen en beraadslagingen der enkele bureaux.

De Kalmukken-stammen vormen insgelijks een dergelijk geheel. Volgens de telling van 1836, beliep echter deze bevolking slechts 15,000 Kibitken of familiën, waaronder 12,967 Kibitken, eenvoudige of gewone Kalmukken, en de overigen Saissangen of voorname familiën waren. De geheele bevolking beliep ongeveer 60,000 hoofden, van beiderlei geslacht. Zij zijn in 7 Ulussen of gemeenten verdeeld, waarvan er 2 aan de kroon behooren. Een Lama is het hoofd van hare talrijke geestelijkheid, die de Russische regering zeer is toegedaan. Het beheer dezer bevolking, even als hare verpligting voor de active dienst, is bijna op gelijken voet geregeld, als die wij zoo even beschouwd hebben, met uitzondering, dat bij haar ieder Ssottnik, de regten en de verpligtingen te vervullen heeft van een' Donsch district-generaal.

In het algemeen kan men aannemen, dat al de kozakken-stammen, denzelfden grondslag van bestuur hebben, doch slechts afwijken in nationale eigendommelijkheden, zonder dat daardoor de eigenlijke strekking van het bestuur verandert.

Deze — zoo als wij vermeenen — niet onbelangrijke uitwijding, zal een denkbeeld geven van de toenemende krachtontwikkeling des Russischen rijks.

Vervolgen wij alsnu onze beschouwing over de artillerie:

(Het vervolg hierna.)

ALGEMEENE BEGINSELEN

VOOR

DE VERHOUDING DER WAPENKORPSEN BIJ DE ZAMEN-
STELLING VAN LEGERS, NAAR DE DENKBEELDEN VAN
WIJLEN DEN PRUISSISCHEN GENERAAL

VON CLAUSEWITZ.

Het zamenstellen van korpsen en legers is aan de order van den dag; — overal ziet men krijgstoerusting, voorbereidselen en voorbereidselen tot den oorlog. Het krijgsvolk, dat geruimen tijd *en baisse* was, wordt in de loopende oogenblikken vrij hoog *gecoleerd*, en de algemeene belangstelling blijft klimmen ten voordeele van de gewapende weërbaarheid, naar mate het gevaar dreigender wordt. Die toestand van zaken, kan den soldaat — andere overwegingen ter zijde stellende — niet ongevallig zijn, en daar hij, uit aard en karakter, niet haatdragend is, zoo vergeet hij al zeer spoedig, dat de soldatenstand, in rustige tijden, zeer laag staat aangeteekend in de belangstelling; ook dat dit lot hem weder te beurt zal vallen, als het gevaar voorbij zal zijn. Te gepaster zal het derhalve wezen, om de oogenblikken van *hausse* te benuttigen, en over datgene te spreken, wat thans voornamelijk de aandacht bezig houdt.

Het eerste artikel van het vorige nummer, bevatte eenige denkbeelden over de leger-zamenstelling; het kan dus als iets toepasselijks toeschijnen, hierbij op te nemen, de inzichten van eenen schrijver, die in den laatsten tijd, in de krijgskundige wereld, teregt eenen welverdienden opgang gemaakt heeft. Wij deelen die denkbeelden mede, omdat wij de overtuiging hebben, dat de werken van den eclecticischen krijgswijsgeer, verre zijn van algemeen bekend te wezen. Zijne inzichten omtrent de *wapenverhouding* zijn daarenboven een toetssteen voor onze verhandeling *over het krygswezen der voornaamste Europesche mogendheden*, terwijl zij aan den genen die zich tot een krijgskundig examen voorbereiden, tot een niet te versmaden handleiding voor algemeene beginselen kunnen dienen.

Bij zijne bespiegeling over dit onderwerp, bepaalt *Clausewitz* zich tot de drie hoofdwapenen: de infanterie, de kavallerie en de artillerie.

Het gevecht — zegt hij — bestaat uit twee bestanddeelen, die men noodzakelijkerwijze van elkander moet onderscheiden, namelijk: uit het *vernietigings-beginsel van het vuur-gevecht*, (het gevecht op min of meer verren afstand) en het *persoonlyk gevecht*, *man tegen man*, of meer algemeen uit te drukken door het woord *handgemeenschap*. Wanneer men hier —

waar het op het ontleden van bestanddeelen en grondstoffen aankomt — den aanval en de verdediging in eenen absoluten zin beschouwt, dan splitst de handgemeenschap zich meer bepaald in een *aanvallend* en in een *verdedigend* persoonlijk gevecht. Beoordeelt men nu de afzonderlijke wapenkorpsen naar het vermogen dat zij bij deze bestanddeelen aanbrengen, dan ontdekt men al vrij spoedig, dat de artillerie alleen werkt, door het *vernietigings-beginsel* van haar vuur; dat de kavallerie alleen door den zedelijken of fysieken schok en door het persoonlijk gevecht, man tegen man, haar vermogen kan doen wege, en dat het krachtvermogen der infanterie, uit beide deze beginselen of bestanddeelen wordt te zamengesteld.

Wanneer men nu het karakter van het handgemeenschap, bij de *verdediging* in overweging neemt, dan is het blijkbaar, dat zijne geaardheid zich moet kenmerken door een *onwrikbaar vast staan op de plaats, die aan eene tegenparty moet betwist worden*. Men kan zich, daarentegen, den *aanval* niet voorstellen, zonder daaraan het denkbeeld van *beweging* te verbinden. Toetsen wij nu aan deze bepaling, die als *axioma* kan gelden, de vermogens der bovenbedoelde hoofdwapens, dan zal men tot uitkomst verkrijgen: dat de kavallerie de eigenschap van onwrikbaar vast te kunnen blijven staan, geheel en al ontbeert, terwijl dat het beginsel van beweging haar hoofd-element uitmaakt. Daaruit is even gemakkelijk af te leiden, dat dit wapen uitsluitend voor den aanval geschikt is, en ook uitsluitend daartoe moet gebezigd worden. Dat onwrikbaar vast staan op plaats en bodem, is iets waaraan de infanterie zich lij voorkeur verbindt, zonder dat zij de beweegbaarheid mist, of die behoeft te schuwen.

Terugkomende op hetgene hierboven gezegd is, ziet men dat het werkelijke gevecht zich in zeer weinige zamenstellende krachten laat ontleden, en dat eene zoodanige verdeling der eerste en voornaamste grondstoffen van persoon- en wapenwerking, ook al dadelijk het *overwigt en de algemeenheid* der infanterie doet ontwaren, daar zij het eenige wapen is, dat die krachten gelijktijdig in zich vereenigt. Een weinig verder gaande, dan valt het niet meer te betwijfelen, dat de verbinding der drie wapensoorten, in de oorlogvoering, tot eene meer volkomene en volledige aanwending dier krachten zal leiden; dewijl men juist door die verbinding zich het middel schept, om het een of ander dier beoordeelde beginselen, welke — wij herhalen het — bij de infanterie op eene onverwerpelijke wijze verbonden zijn, naar willekeur te versterken.

Wanneer men het vechten, in eenen meer algemeenen zin, op den eigenlijken zelfstandigen grondslag terug voert en deszelfs werkdadigheid uit een geheel bepaald oogpunt beschouwt, dan ziet men daarin niet anders dan den persoonlijken strijd man tegen man; dit voor 't minst was het oorspronkelijk begin-

sel, bij de eerste daad van vijandschap, door de menschen bedreven. In onze tegenwoordige oorlogen, echter, is het vernietigings-beginsel van het vuurgevecht, het overwigtig werkzaam vermogen dat gebezigd wordt. De gevolgtrekkingen uit eene dusdanige beschouwing op te maken, doen overtuigend zien, dat een oorlogvoerend leger, alleen uit artillerie gevormd, een ligchaam zou daarstellen, dat, wèl bezien, tot niets kon dienen. Een leger, alleen en uitsluitend uit kavallerie zamengesteld, zou oorlog kunnen voeren, zonder veel innerlijke kracht in de schaal der oorlogskansen te leggen. De infanterie, tot een leger bijeengebragt, zou daarentegen niet alleen bestaanbaar zijn, maar zelfs krachtadig kunnen optreden. De drie wapenkorpsen, moeten alzoo met betrekking tot hunne zelfstandigheid, als volgt gerangschikt worden: 1. Infanterie, 2. kavallerie, 3. artillerie.

Deze rangschikking drukt de waarde van het vermogen, dat ieder dezer wapensoorten, op zich-zelf en alleen staande, bezit, vrij naauwkeurig uit; doch dit verandert zoodra men derzelve waarde wil beoordeelen, voor het geval dat eene dezer wapensoorten met eene andere verbonden wordt. Immers, daar het vernietigings-element veel werkdadiger is dan het bewegings-element, zoo volgt daaruit, dat het volslagen gemis van kavallerie, een leger veel minder zoude verzwakken, dan eene algeheele afwezenheid van artillerie?

Het is waarheid, dat een leger, alleen uit infanterie en artillerie gevormd, tegen over een leger, 't welk uit de drie wapenkorpsen ware zamengesteld, in zeer netelige omstandigheden konde geplaatst worden; doch wanneer men bij het eerste, datgene wat het aan kavallerie ontbrak, in verhouding, met infanterie aanvulde, dan zoude het, met eenige wijziging in de gebruikelijke manier van vechten, toch niet zoo geheel buiten de grenzen van taktische zelfstandigheid verplaatst worden. Met het voorposten-wezen van een dergelijk leger, zou men — dit valt niet te ontkennen — zich uit menige ongelegenheid moeten redden; de geslagen vijand zou niet met de vereischte levendigheid en voortvarendheid kunnen vervolgd worden, en, zelf tot den terugtogt genoodzaakt wordende, zou dat leger niet dan onder zeer drukkende omstandigheden, en met verhoogde inspanning, denzelfden kunnen volvoeren. Alle deze zwarigheden zouden echter niet zóó overwegend worden, dat het leger als reddeloos te beschouwen ware. Daarentegen zou een dusdanig zamengesteld leger, tegen over een ander, dat alleen uit infanterie en kavallerie gevormd ware, zich vrij goed van zijne taak kunnen kwijten; en hoe het laatstbedoelde, tegen de drie verbondene wapens aangevoerd, het veld zou kunnen houden, dit zal wel geene nadere overweging verdienen.

Clausewitz is voorzigtig genoeg, om hierbij te voegen,

dat deze beschouwingen over de waarde en het gewigt der afzonderlijke wapensoorten, slechts van algemeene gezigtspunten zijn afgeleid, daar het toch wel nimmer zijn voornemen konde zijn, om de opgespoorde waarheid op iederen individuen toestand van enkele of afzonderlijke gevechten, toe te passen. Zoo zou b. v. een bataillon, als voorpost gesteld, of welligt eene teruggaande beweging makende, aan de ondersteuning van een eskadron kavallerie, verre weg den voorkeur geven, boven die van een paar stukken kanon. Eene zekere hoeveelheid kavallerie en rijdende artillerie, aan welke de taak opgelegd was, om eenen vlugtenden vijand snel te vervolgen, zoude geene infanterie kunnen gebruiken om haar behulpzaam te zijn; op deze wijze zou men nog een aantal voorbeelden van dien aard kunnen opsommen. Uit een meer algemeen gezigtspunt beschouwd, blijven derhalve de vroeger afgeleide gevolgtrekkingen, geheel binnen de grenzen der sprekende waarheden. Overzien wij die nogmaals, zoo verkrijgt men de volgende aphorismen:

- 1°. De infanterie is van de drie wapens het zelfstandigste.
- 2°. De artillerie is geheel onzelfstandig.
- 3°. Bij de verbinding van meerdere wapensoorten, is de infanterie het gewigtigste.
- 4°. De kavallerie is het gemakkelijkste te ontbeeren.
- 5°. De verbinding der drie wapensoorten met elkander, geeft de grootste kracht.

Dit laatste punt zal als van zelf de vraag doen rijzen, op welke wijze de beste en absoluutste getalverhouding te bepalen is? doch deze vraag zal wel nimmer volledig kunnen beantwoord worden. *Clausewitz* geeft vervolgens de redenen op, waarin eigenlijk die moeilijkheden of de onmogelijkheid bestaat, om voor die verhouding absolute getallen te vinden, en verdiept zich daarbij in bespiegelingen, die, hoe duidelijk ook voor den nadenkende lezer, daarom niet minder als overtollig kunnen beschouwd worden. Ieder toch die den oorlog uit het praktische gezigtspunt kan overzien, ontdekt al dadelijk de oorzaken, waarom eene absolute en onveranderlijke verhouding, mogelijk, noch denkbaar is. Hier geldt dikwerf het spreekwoord: «men moet roeijen met de riemen die men heeft,» terwijl, daar ieder der drie wapens zich op eene staatskracht grondt, namelijk: de infanterie op de menigte van menschen, de kavallerie op het aantal aanwezige paarden, de artillerie op de voorhandene en daarvoor beschikbare geldmiddelen, zoo zal men werkelijk in het eene land niet altijd kunnen volgen, wat in een ander land gedaan is. Men zal zich alzoo gelukkig kunnen rekenen, wanneer men eene zekere verhouding kan bemiddelen, die min of meer aan de voorwaarde der noodzakelijkheid voldoet. Men kan dus — zegt *Clausewitz* — vooreerst onderzoeken, welke uitwerking het zoude voortbrengen, wanneer een der wapensoorten, in grootere verhouding of in

geringer getal, in het eigene leger voorhanden is, in vergelijking der verhouding van datzelfde wapensoort bij het vijandelijke leger. Dit punt van overweging leidt hem tot de volgende redeneringen:

De artillerie versterkt, natuurlijkerwijze, het vernietigings-element van het vuur; zij is het wapen dat het meeste te duchten is. Daaruit volgt van zelf, dat de innerlijke kracht van een leger, door het gebrek aan artillerie, aanmerkelijk moet verzwakken. Intusschen moet men niet vergeten, dat de artillerie, in vergelijking van de andere wapens, het moeilijkste te bewegen is, en dat zij alzoo het bare toebrenghet om de beweegbaarheid van het leger eenigermate te verminderen. Daarbij moet in overweging gebragt worden, dat, aangezien zij niet voor het persoonlijk gevecht geschikt is, zij behoefte heeft, om door andere wapensoorten beschermd te worden. Is er nu een te groot getal stukken bij het leger voorhanden, zoodat de bescherming of ondersteunings-troepen, welke men voor de artillerie kan beschikbaar stellen, de noodige sterkte niet hebben, om de aanvallende vijandelijke massa's behoorlijk het hoofd te kunnen bieden, dan zal deze misverhouding dikwerf de aanleidende oorzaak zijn, dat er geschut verloren gaat. Men moet ook niet uit het oog verliezen, dat veroverde artillerie, juist een van die wapensoorten is, welks hoofdmiddelen, namelijk het geschut en de voertuigen, door den vijand, tot versterking van zijn strijdvermogen kunnen gebruikt worden.

De kavallerie vermeerderd het bewegings-beginsel van een leger. Is zij in eene te onbeduidende verhouding voorhanden, dan moet alles langzamer van de hand gaan; dan zal weifelende voorzigtigheid de plaats van moedige en strijdlustige stoutheid innemen: de rijke oogst der overwinning wordt dan geenszins door de zeis gemaaid, maar door de zikkel gesneden.

Eene overmaat (als wij ons zoo eens mogen uitdrukken) van kavallerie, kan, wel is waar, juist niet als eene onmiddellijke verzwakking der strijdkrachten, of als eene misverhouding worden beschouwd, doch wanneer men de moeilijkheden, die de verpleging van een te groot aantal paarden kunnen doen ontstaan, in rekening, en daarbij in vergelijking brengt, dat men voor 10,000 man kavallerie, 50,000 man infanterie kan hebben (1), dan werkt dit toch middeliijk tot eene verzwakking.

De eigenaardigheden uit eene overwegende verhouding van de eene of andere wapensoort bij een leger ontstaande, zijn voor de krijgskunst en voor de krijgvoering — in beperkten zin genomen — des te gewigtiger, daar zij als van zelf

de wijze opgeven, hoe men de beschikbare strijdkrachten zal moeten gebruiken.

Wanneer men nu in overweging zoude willen nemen, hoedanig het karakter van eenen oorlog, door de eene of de andere overwegende wapensoort, kan gewijzigd worden, dan zal men vrij juist tot de volgende gevolgtrekkingen komen:

Eene verhoogde verhouding, of eene overmaat van artillerie, moet tot een meer defensief en lijdend karakter van de ondernemingen leiden; men zal in sterke stellingen, groote terrein-afscheidingen, zelf in gebergte-stellingen zijn heil moeten zoeken, opdat de hindernissen, welke men op den bodem aantreft, der talrijke artillerie tot verdediging en steun kunnen strekken.

Gebrek aan de noodige artillerie, zal, omgekeerd, het aanvalshet active, het bewegings-vermogen in de hand werken. De marschen, de vermoeijenissen, de inspanning van krachten worden alsdan eigendommelijk wapenen, waartoe men toevlugt zal moeten nemen, om het gemis van een krachtig vernietigings-element te vergoeden. De oorlog die men voert, neemt daarbij een levendiger en avontuurlijker karakter aan.

Met eene zeer talrijke kavallerie, zal men de groote vlakten opzoeken, en uitgestrekte en omvattende bewegingen zullen aan de orde van den dag zijn. De rust van het leger zal op grooteren afstand van den vijand verzekerd zijn, zonder dat men den vijand rust zal gunnen. In dit geval over de ruimte heerschende, zullen alle bewegingen stouter en verrassender ingeleid en ontwikkeld kunnen worden. In zoo verre diversien en invasiën als de ware hulpmiddelen der oorlogvoering beschouwd worden, zal men zich gemakkelijk daarvan kunnen bedienen, om het beoogde doel te bereiken.

Een beslissend gebrek aan kavallerie, verminderd het bewegings-vermogen van het leger, zonder deszelfs vernietigings-element te versterken, zoo als door eene overmagt van artillerie wordt voortgebragt. De te voeren oorlog zal zich alsdan door omzigtigheid en stelselmatigheid karakteriseren. Immers men wordt door deze misverhouding als van zelf genooddaakt om steeds onder de oogen des vijands te blijven, en hem nimmer uit het gezicht te verliezen. Men kan geen snelle, nog minder overrijde bewegingen wagen, terwijl men zich zal moeten bepalen tot het langzaam vooruit schuiven van goed bijeengehoudene massa's. De oorlog die men voert, zal steeds eene defensive strekking aannemen, en eene zekere ingenomenheid voor doorsnedene terreinen verraden.

De schrijver vergeet niet hierbij te voegen: dat de bovenbedoelde, eenigzins van elkander verschillende gang of strekking, welke de oorlogsvoering door het overwigt van de eene of andere wapensoort aanneemt, echter niet zoo omvattend en doortastend zal zijn, dat zij *alleen en uitsluitend*, de rig-

(1) Deze vergelijking schijnt een weinig te overdreven; wij laten de-zelve geheel voor rekening van Clausewitz.

ting of strekking der ondernemingen zal bepalen. Of men den strategischen aanval of de verdediging van het een of ander oorlogstoonel, of wel eenen hoofslag, of eene van de vernietigingsmiddelen zal kiezen, dit zal wel door de bestaande omstandigheden worden bepaald. Het zou, voor 't minst, te vreezen zijn, indien dit werkelijk het geval niet ware, dat men eene ondergeschikte zaak, in plaats van de hoofdzaak, in overweging had genomen. Doch al is het nu ook zoo, als wij zoo even vooronderstelden; al zijn ook de hoofdgegevens, bij de beoordeeling, hoe en op welke wijze men den oorlog zal voeren, uit het ware gezigtspunt beschouwd, dan zal het toch altijd waarheid zijn, dat het overwigt van de eene of andere wapensoort, om de vroeger gezegde redenen, eene zekere speelruimte zal laten. Immers men kan bij den aanval voorzigtig en stelselmatig, en stout en ondernemend bij de verdediging te werk gaan.

De aard des oorlogs kan, omgekeerd, op de verhouding der wapensoorten, eenen gekenmerkten invloed uitoefenen.

Ten eerste: Een op burgerwapening, op schutterij, landwehr of landstorm steunende volksoorlog, moet noodzakelijkerwijze eene groote menigte infanterie op de been brengen. Hierbij zal men meer met het gebrek aan uitrustingsmiddelen, dan met het gebrek aan menschen te worstelen hebben; en daar nu in zulke gevallen, de uit te reiken uitrustingsvoorwerpen nog tot het allernoodzakelijkste beperkt worden, zoo zal men daaruit gemakkelijk kunnen opmaken, dat voor eene sectie van 2 stukken, geenszins één, maar wel twee of drie bataillons, in de verhouding kunnen gesteld worden.

Ten tweede: Wanneer een zwakker tegen een magtiger moettende kampen, en deze geen toevlugt tot eene volkswapening kan nemen, dan zal de vermeerdering der artillerie het beste en zekerste middel zijn, om zijne strijdkrachten met die eener sterkere tegenpartij in evenwigt te brengen. Immers daardoor vult hij het gebrek aan menschen door materieel aan, en versterkt het wezenlijke beginsel zijner strijdkracht, omdat hij zijn vernietigings-element verhoogt. Bovendien zal hij door het gebrek aan levende krachten, als van zelf beperkt worden tot een kleiner krijgstoonel, en deze zijn uit den aard bijzonder voor de artillerie geschikt. *Frederik de Groot*e nam in het laatste tijdvak van den zevenjarigen oorlog, tot dat middel zijne toevlugt.

Ten derde: De kavallerie is het wapen voor de beweging en van afdoende beslissingen; haar overwigt op de gewone verhouding, is dan alleen van gewigt, wanneer men zeer uitgestrekte ruimten moet doorloopen, wanneer men groote heenen terugtogten ondernemen wil, wanneer men beslissende slagen wil toebrengen. Hierop kan de aard des oorlogs niet zoo veel invloed uitoefenen, dewijl de aanvaller, even als de verdediger, gewoonlijk dezelfde ruimte heeft te doorloopen, en ook, voor 't minst, dezelfde beslissende inzigten kan hebben. Dit wordt duidelijk, wanneer men aan den veldtogt van 1812 denkt.

Clausewitz verdiept zich alsnu in redeneringen, waarin hij zoekt te betoogen, dat de getalverhouding der kavallerie tot de infanterie, als men de waarde der beide wapenen, sedert de vroegste tijden af, mede in rekening brengt, zich weinig, maar de waarde-verhouding zich veel gewijzigd heeft. Wij zullen

deze redenering niet overnemen, die, hoe waar en bevattelijk de gevolgtrekking ook zij, niet kan vrijgepleit worden van vernuft-pralerij. Het is daarom, dat wij bij deze gelegenheid niet kunnen nalaten, degenen te waarschuwen, die de hoogst moeilijke taak zoude willen op zich nemen, om de onschatbare werken van dien schrijver te vertalen, wel te doorgronden, dat ze niet regtstreeks voor de pers in gereedheid lagen, toen de auteur stierf. Even als de schrijver zelf, zou de vertaler een eclecticiker moeten zijn, die, behalve in de boekenwereld, ook zoo hier en daar, in het praktische oorlogsleven had rondgezien.

Tot de opsporing eener meer bepaalde dan redeneerkundige verhouding terugkomende, zegt *Clausewitz*, dat het inderdaad bemerkingswaardig is, dat, voor 't minst sedert den Oostenrijkschen opvolgings-oorlog, de getalverhouding der kavallerie en infanterie weinig of niet veranderd is. Dezelve schijnt zich altijd bepaald te hebben tusschen $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{5}$ en $\frac{1}{6}$. Intusschen geloofde de schrijver, dat de verhouding der kavallerie tot de infanterie, zoo als zij 80 jaren lang bestaan heeft, geenszins uit de natuurlijke en uit de absolute waarde der kavallerie is afgeleid geworden, en dat dit onveranderlijke getal der ruitery, in het vervolg van tijd, zeer aanmerkelijk zal verminderen.

Wat de verhouding der artillerie betreft, zegt *C.*, dat de hoeveelheid geschut, natuurlijkerwijze, sedert de uitvinding van het buskruid, en met de betere inrigting die men aan het geschut en voerwezen gegeven heeft, toegenomen is. Sedert *Frederik II.*, is die verhouding echter ongeveer dezelfde gebleven, namelijk van 2 of 3 stukken geschut op de 1000 man. Zij moet echter beschouwd worden, als berekend bij de opening van eenen veldtogt; dewijl het bewezen is, dat doorgaans de artillerie niet in dezelfde verhouding als de andere troepen vermindert. Zij is op het einde van eenen veldtogt doorgaande sterker, en kan dan van 3, 4 tot 5 stukken op de 1000 man, aangenomen worden. Of nu deze verhouding de natuurlijkste is, en of de vermeerdering der artillerie zich nog verder zoude kunnen uitstrekken, zonder aan de krijgsvoering nadeelen toe te brengen, zal men aan de bevestiging der ondervinding moeten overlaten.

De schrijver trekt ten slotte uit zijne redeneringen de volgende uitkomsten:

- 1°. Dat de infanterie het hoofdwapen is, naar welke de andere wapenen zich moeten regelen.
- 2°. Dat men, door eene uitgebreidere toepassing van de kunst en door eene verhoogde werkdadigheid, eene min sterke verhouding der beide andere wapensoorten, eenigzins kan vergoeden; onder dien verstande echter, dat men over eene des te talrijker infanterie kan beschikken. Tot deze tegemoetkoming zal men des te gemakkelijker kunnen geraken, naarmate die infanterie van een beter gehalte is.
- 3°. Dat de artillerie veel moeilijker kan gemist worden dan de kavallerie, omdat haar vernietigings-element en hare wijze van vechten, beter met dat der infanterie ineensmelt.
- 4°. Dat, overigens, aangezien de artillerie in de vernietigings-sfeer het krachtigste, de kavallerie slechts het zwakste wapen is, men altijd zal moeten vragen: hoeveel geschut men zonder nadeel kan medevoeren en met hoe weinig kavallerie men zich zoude kunnen behelpen.

APHORISMEN OVER DE KRIJGSKUNST,

VAN

DEN RIDDER PROKESCH VAN OSTEN (1).

I.

Over de middelen om den soldaat te bezielen.

De overwinning en hare benutting zijn, zonder twijfel, de zekerste middelen, om den soldaat, met moed en geestdrift beziel, in het gevecht te leiden, en hem over gevaren, vermoeyenissen en ontberingen te doen zegevieren. Maar daar men nu veeltijds die geestdrift regtstreeks moet aanwenden, om de eerste overwinning te behalen, zoo is het van belang, de drijfveeren te kennen, welke eene zoodanige spanning van het gemoed kunnen voortbrengen. De bijzondere kennis der nationale wenschen, even als die der nationale vooroordeelen, is iets, dat men vooral moet zoeken meester te worden; de eerste moet men met hoop en verwachtingen streelen, terwijl de andere te baat moet genomen worden tot bereiking van het voorgestelde doel. Wapeneer en het vertrouwen op eigene krachten, op de talenten van den veldheer, en op het doorzicht der regering, zijn hefboomen, die men nimmer in rust mag laten. Bestaat er geene mogelijkheid, om den oorlog ook in het voordeel van de troepen te doen werken, dan is de kracht van het leger reeds voor de helft verlamd. De Romeinsche legers, welke onder het bestuur der Consuls, overwinning op overwinning behaalden, werden onder de leiding der Decemviren aanhoudend geslagen. Regtvaardigheid, strengheid en spaarzaamheid in het beloonen, zijn middelen die even zeker werken, als de onderscheiding van verdiensten, goeden wil en talenten. Noch met den stok, noch met koude onverschilligheid zal men geestdrift opwekken. De godsdienst is te allen tijde een magtigen hefboom geweest; doch in onze dagen is hare werking ten deze verzwakt, schoon zij nog kracht uitoefent als men haar met zeer veel voorzigtigheid aanwendt.

De chefs der verschillende korpsen zijn de gewigtigste personen, als het er op aankomt, om het moreel der troepen krachtig op te wekken en tot geestdrift te doen stemmen. De keuze der chefs is derhalve een van de gewigtigste en belangrijkste vraagstukken om op te lossen. Zij moeten met luister omgeven, met magt bekleed zijn, omdat zij het naaste bij de troepen staan, en het voorwerp hunner verwachtingen, de plaatsbekleeders der regering zijn: zij staan tusschen den gemeenen man en den Staat, en over hen reikt de blik des eersten niet meer. De generaals hebben een standpunt dat te ver van den soldaat verwijderd is; — hunne goede hoedanigheden en zwakheden oefenen reeds minder invloed uit; met den kolonel is het geheel anders gesteld. Het beste regiment wordt door eenen zwakken, nalatigen en onregtvaardigen chef in korten tijd bedorven; het slechtste regiment wordt door eenen duchtigen kolonel, in even korten tijd, van zoodanig standpunt, op een veel hooger gebragt. De veldheer, de kolonels en de kapiteins, zijn, in dit opzigt, de voornaamste werklieden. Allen moeten de krijgswetten kennen; zij moeten zich

dikwerf bij de soldaten laten zien; nimmer zonder uiterlijke waardigheid verschijnen; de heiligheid der dienst moet op hunne gelaatstrekken, op hun uiterlijk te lezen staan.

Als man te vechten, moet — ten minste schijbaar — als de hoogste verdiensten gelden, omdat dit een algemeen eigendom is, of door een ieder kan verworven worden. Er is echter niets dat meer ontmoedigt, meer onwil en morren verwekt, dan wanneer men zich, men doe wat men wil, uitgesloten ziet van de mogelijkheid, om roem en eer te verwerven. De aanmatigingen van de officieren, die zich boven hunne gelijken verheven wanen, omdat zij in het gevolg eens generaals rijden, en de overbrengers zijner bevelen zijn, moeten zeer streng tegengegaan worden. Een der eerste voorwaarden dien de generalen staf te vervullen heeft, is bescheiden te zijn, opdat zijn invloed en zijne waardigheid niet verloren gaan, door eene beledigende ijdelheid, en de goede wil der meerderheid door aanmatigenden trots onderdrukt worde. Opwekkende militaire feesten, die dikwerf herhaald moeten worden; met eene oplettende en vereerende onderscheiding van verdiensten, en de populariteit des bevelhebbers, zijn voorbereidingen tot opwakking der geestdrift; de nationaliteit des oorlogs zal haar veerkracht geven, de overwinning ze ten top doen stijgen.

Het Oostenrijksche leger in 1809, het Pruisische in 1813, het Fransche in 1814, hebben de grootste geestdrift aan den dag gelegd. De aartshertog *Karel* was de man, om ze bij het eerste leger, in het leven te roepen, en men kan gerust beweren, dat zij van hem is uitgegaan; — zijne ridderlijke handelingen, zijne roem als veldheer, zijne opgeruimdheid, zijn moed, zijne geboorte, eindelijk, moesten geestdrift inboezemen, dewijl het hem gelukt was, om den oorlog als eenen volkenstrijd te doen beschouwen. Bij de Pruisen was dit eveneens het geval; het lang getergde volk was als één man opgestaan; voor hen was het een strijd der wraak, — voor de regering eene worsteling der vertwijfeling. Bij de Franschen eindelijk, moest de veldheer in de geestdrift, die door honderd overwinningen, eenmaal de hoogste spanning bereikt had, op nieuw zijn steun zoeken: het leger had de smaad van overwonnen te zijn, te wreken, en moest het bewijs leveren, dat het voor de natuur, en geenszins voor het zwaard gezwich had. De geestdrift der Franschen, was het gevolg van het militair eergevoel en van de toewijding aan den veldheer. Daarvoor te sterven, viel den Franschen soldaat ligt; — niet gevallen te zijn op het veld van Waterloo, was allen die daár gevochten hebben, tot hartzeer. Bij deze legers lagen de soldaat en de subalterne officier de grootste geestdrift aan den dag. De meeste opper-officiëren der Oostenrijkers bleven koud, omdat hunne belangen verschilden; de hoogere officieren der Franschen, verkochten zich reeds aan den nieuwen meester; doch die der Pruisen deelden in de geestdrift der minderen.

En wie zou niet bij den ridder *Prokesch van Osten* ter schole willen gaan?..... Het ware te wenschen, dat hij vele goede scholieren vormde, want in weerwil van de bundels licht, die de loopende tijd om zich heen doet stralen, zijn zulke kaarsjes niet overbodig. Wij zullen er van tijd tot tijd een ontsteken.

(1) Uit de *Allgemeine Militär-Zeitung* van den 21. Februarij 1839.

Aan de Redactie van den Militairen Spectator!

In uw vorig nummer wordt gezegd, dat de redactie, voorzigtigheidshalve, geene melding zal maken van de tegenwoordige stelling van ons leger, noch van de verdedigings-dispositiën die genomen worden. Ik geloof, dat de redactie wel doet, daarover te zwijgen. Intusschen komt het mij voor, dat zij, zonder geheimen aan den dag te brengen, wel een enkel woordje mag opnemen, over de thans plaats hebbende oefeningen der kavallerie. Wellicht treffen deze paar regelen het gewenschte doel.

Weet dan, dat wij, bij den aanvang dezer maand (Maart) een begin gemaakt hebben, met vier keeren 's weeks, op van de kantonementen vrij ver gelegene heiden, ons (dat is, officieren en manschappen) te oefenen in de zoogenaamde nieuwe rijkunst. Het is te vooronderstellen, dat de redactie eenen Thermometer bezit, en van tijd tot tijd den neus buiten de deur steekt; ten eerste om te weten, dat de lucht niet zeer met warmtestof bezwangerd is, — ten tweede om te ondervinden, dat de scherpe oostenwind, door sterke sneeuwvlagen afgewisseld, juist geen zomer-aanzien heeft.

Op de exercitie-dagen hooren wij de diane te vijf uren blazen, zoodat de stallamp de verkwikkende morgenzon vervangt, en de ruiters moet voorlichten in het poetsen, voeren, en dikwerf nog bij het opzadelen.

Te 8 uren beginnen de oefeningen; — de ruiters die twaalf en meer jaren gediend hebben, vinden dit onaardig; — wellicht verbeelden zij zich, dat men hen als rekruten beschouwt; iets dat de oude snorbaarden hindert en tegenzin doet opvatten voor de dienst. Het spreekt van zelf, dat de officieren het mogelijke doen, om hen zoodanige hersenschimmen uit het hoofd te praten; intusschen vermeenen vele officieren, dat die oefeningen, behalve de opgenoemde tinten, nog meer donkere vlekken vertoonen — vooral in dit seizoen, waarin de zon, zelfs op den middag, nog zulke lange slag-schaduw geeft. De bedoelde nadeelen bestaan hoofdzakelijk in het volgende:

De nieuwe zaken vorderen eene langdurige uitlegging; — gedurende dezelve moeten de ruiters stil zitten en veel aandacht verleen; maar de snerpande koude doet handen en voeten verstijven, waardoor het stil zitten onmogelijk wordt, daar de ruiters alles aanwenden, om de spieren en vaten in beweging te houden, opdat het bloed toch niet tot stilstand kome. De ruiter krijgt daardoor gewoonten, die nadeelig werken op het bruikbaar houden van zijn paard; dewijl het toch overtuigend genoeg bewezen is, dat eene zorgzame opzadeling en eene stille en rustige zitting, de beste waarborgen tegen het drukken der paarden zijn. Het opzadelen bij eene duister brandende stallamp, dacht mij, moest, indien de omstandigheden dat niet noodzakelijk voorschrijven, vermeden worden, even als de explicatieve oefeningen, in het strenge en ongezone voorjaars-seizoen.

De redactie zal wellicht uit deze weinige regelen willen afleiden, dat ik daarmede eene critiek op bestaande verordeningen heb willen maken, en daarom mijn epistel willen ter zijde schuiven; doch als zij deze vlekkeloos onschuldige regelen, voor de tweede maal en op den keper beziet, dan worden zij voorzeker, van de inkwartiering in Pandora's doos verschoond.

Mijn eenig doel was, om de meening der oude ruiters te doen kennen, waarvan men, in sommige omstandigheden, wel eens notitie mag nemen; vooral als men het van eenig belang beschouwt, om hen in dienst te houden. Deze nu vermeenen, en zien het even goed als de officieren in, dat zij voortdurend in oefening moeten blijven, omdat dit voor hen en voor de paarden even dienstig is; doch deze oefeningen kunnen echter, naar het doel, dat het eerst door de noodzakelijkheid kan voorgeschreven worden, en naar het seizoen worden geregeld. Op deze wijze redenerende, gelooven zij, dat men de koude — die eenen regtstreekschen nadeeligen invloed uitoefent, als de ruiters gedwongen zijn, om met langdurige tusschenpozingen, de uitlegging van deze of gene zaken, aan te hooren — had kunnen benuttigen, om, in plaats van de bedoelde oefeningen, hen te gewennen, aan onverwacht bevolene appels te paard, en hen te exerceren in de velddienst. Dit ware, voor de zware kavallerie iets nieuws geweest, en zoude, in de tegenwoordige omstandigheden, de neiging der ruiters te gemoet gekomen zijn. Er heerscht bij onze brave manschappen veel goeden wil, en alles wat naar den oorlog of de oorlogsvoering in het groot of in het klein rikt, wordt met hart en ziel gedaan. Wij nu die door onze betrekking, meer in de gelegenheid zijn, om de verlangens en wenschen van den eenvoudigen man te leeren kennen, hem zoo gaarne onder de wapenen behouden, — en ons angstig kunnen maken, als onze patent ruiters, door verveeling gedreven, den almanak te baat nemen, om het eindigen van hunnen diensttijd te berekenen — wij nu — herzeggen — dat de Spectator eene dienst zoude bewijzen, met deze eenvoudige bemerkingen op te nemen; want zulke zaken moeten niet door enkelen, maar door de massa gevoeld worden.

» 'K' (Verum est! quis dubitat?)

..... Maart 1859.

NOTA**VOOR HET OVERZICHT VAN HET PRUISSISCHE KRIJGS-WEZEN.**

In het vorige nummer is bij vergissing weggevallen het volgende rubriek:

BONDS-KONTINGENT.

Het gewone kontingent van het Pruisische leger bij de bondstroepen, bestaat uit:

Infanterie.	61,668 man.
Kavallerie.	11,519 »
Artillerie.	3,705 » met 160 stukk. gesch ^t .
Pionniers.	792 »

Te zamen. 79,484 man.

Deze troepen stellen het 4de, 5de en 6de legerkorps, ieder van 2 divisien van het bondsleger te zamen.

B I J L A G E I X,

Behoorende bij den Militairen Spectator, 7de Deel, n°. 9.

(Maand Maart, 1839.)

LAATSTE BENOEMINGEN, OVERPLAATSINGEN EN VERANDERINGEN BIJ HET LEGER.

BENOEMD:

Bij de garnizoens- en hospitaal-dienst te Zwolle: tot tijd. offic. van gez. der 3de kl., de milicien J. L. A. de Planque, van de 5te afd. inf. en gedetacheerd bij de garn.-infirmierie te Leyden. Bij de garn.- en hosp.-dienst in de prov. Zeeland: tot tijd. offic. van gez. der 3de kl., J. H. Bruinis, dienende als assistent voor de gen. dienst bij het hosp. te Gorinchem. Bij de garn.- en hosp.-dienst te Delft: tot tijd. offic. van gez. der 3de kl., de milicien A. van Haarlem, van de 18de afd. inf. en gedetacheerd bij de mil. zieken-inrigtingen te Amsterdam. Tot adjutanten: bij het 3de bat. der 2de afd. N. B. mob. schutt.: de 1ste luit. D. J. IJserman, van de 17de afd. inf. Bij het 1ste bat. der 2de afd. N. H. mob. schutt.: de 1ste luit. M. J. Reese, van de 17de afd. inf. Bij het 1ste bat. der 3de afd. Z. H. mob. schutt.: de 1ste luit. J. J. Langguth, van de 12de afd. inf. Bij het 3de bat. der 4de afd. Z. H. mob. schutt.: de 1ste luit. J. Campbell, van de 7de afd. inf. Bij het 2de bat. der 2de afd. Vriessche mob. schutt.: de 1ste luit. P. Uurbanous, van de 18de afd. inf. Bij het 1ste bat. der 1ste afd. Overijsselsche mob. schutt.: de 2de luit. C. F. W. Eymael, van de 7de afd. inf. Bij het 1ste bat. der 2de afd. Gron. mob. schutt.: de 1ste luit. C. N. Peperkamp, van de 10de afd. inf. Bij het groot Rijks-hosp. te Utrecht: tot offic. van gez. van de 3de kl. in het vaste kader van het geneeskundig personeel der landmagt: de tijd. chir. van de 3de kl. bij de Marine S. H. Droogendijk. Bij de 2de afd. inf., tot kap.: de kap. op non-activiteit B. J. H. van Hopbergen. Bij de 13de afd. inf.: tot 1sten luit., de 1ste luit. op non-activiteit G. J. Ewald.

VERPLAATSINGEN.

Bij de 18de afd. inf., hij het res.-bat.: de 2de luit. G. J.

Akkermans, van het depôt der afd. Bij de 17de afd. inf., bij het res.-bat.: de kap. W. G. H. de Rivecourt, van het 1ste bat. en de 2de luit. Rubens, van het depôt. Bij het depôt: de 2de luit. Pijzel, van het 2de bat. en de 2de luit. Clemens, van het res.-bat. Bij de afd. gren.: de 2de luits. E. Nieuwenhuizen en W. F. Lemaitre, beide van de 14de afd. inf.; J. J. Engeringh, van de 17de afd. inf.; A. Staring, van de 8ste afd. inf. Bij het 1ste bat. jag.: de 2de luits. M. van Doorninck en H. G. van den Berg, van de 17de afd. inf.; H. L. van Loon, van de 7de afd. inf.; C. A. F. W. Wollweber, van de 10de afd. inf. Bij het 2de bat. jag.: de 2de luit. W. J. H. Oosterdiep, van de 2de afd. inf. Bij de Oost-Indische troepen: de 2de luits. J. P. J. van Bosstraeten, van de 8ste afd. inf. en H. Cobet, van de 13de afd. inf.

EERVOL ONTSLAGEN.

De 2de luit.-kwartierm. C. F. van Ghert, van de 12de afd. inf., uit de betrekking van 2den luit.-kwartierm. bij het 1ste bat. van de afd. mob. Utrechtsche schutt. De 1ste luit. W. P. J. Maas, van het korps rijd. art. De maj. E. C. L. Gall, komm^{ant}. der 3de afd. mob. N. B. schutt., uit de betrekking van maj. bij den staf van Z. E. den luit.-gen. Baron van Geen.

UIT DE DIENST ONTSLAGEN.

De tijd. officieren van gez. der 3de kl. F. Anderegg, van de garniz.- en hospit.-dienst te VVillemstad, gedetacheerd bij het leger te velde, en P. H. Dobbelaere, van de 7de afd. inf.; de adjunct-paarden-arts C. G. van Setten, van de batterij veld-art. n°. 7.

HET TRACTEMENT VAN NON-ACTIVITEIT VERLEEND AAN:

Den 1sten luit. à la suite Meijer, van de 17de afd. inf.

OVERLEDEN.

De 2de kap. J. C. Paravicini di Capelli, van het bat. artillerie-schutterij.

